

GUDBRANDSDAL
ENERGI-KONSERNET
ÅRSRAPPORT 2022

Lærlingene er en viktig del av energibransjens fremtid. Kompetanseuka for lærlinger bidrar til kompetansebygging og trivsel blant Vevigs lærlinger. Her er lærlingene foran den nybygde Fåvang trafo.
Foto: Nils Ormvold

INNHold

Historien om oss 4

Nøkkeltall og organisasjon 6

Samfunnsregnskap og sosialt ansvar 8

Klimaregnskap 10

Vevig AS 12

Gudbrandsdal Energi Fiber AS 13

Gudbrandsdal Energi Produksjon AS 14

Gudbrandsdal Energi Fornybar AS 15

Årsberetning 2022 16

Konsernregnskap 2022 26

Noter til regnskapet for 2022 32

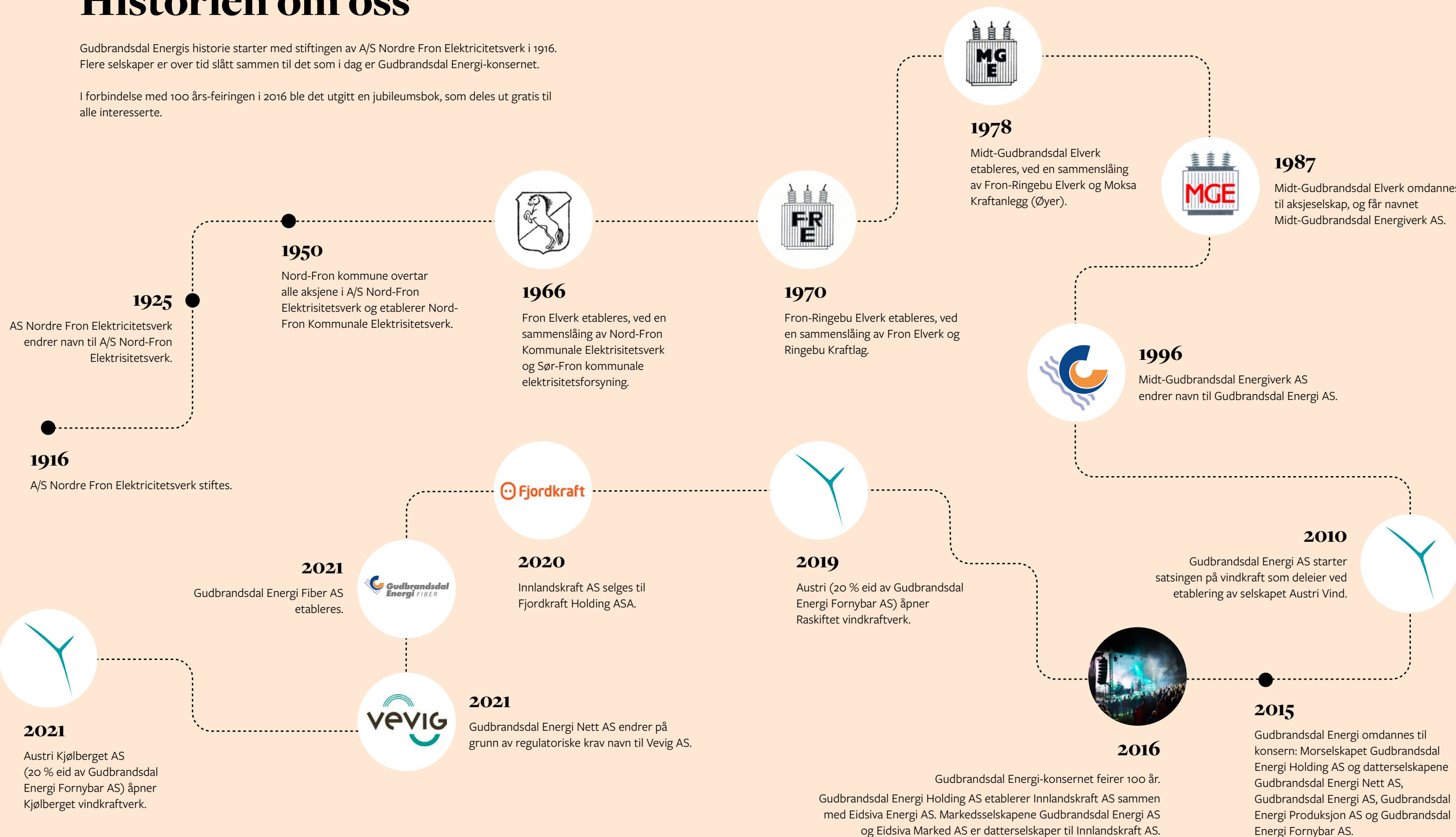
Revisjonsberetning 2022 50

Utvalg presseklipp 54

Historien om oss

Gudbrandsdal Energis historie starter med stiftelsen av A/S Nordre Fron Elektricitetsverk i 1916. Flere selskaper er over tid slått sammen til det som i dag er Gudbrandsdal Energi-konsernet.

I forbindelse med 100 års-feiringen i 2016 ble det utgitt en jubileumbok, som deles ut gratis til alle interesserte.

Nøkkeltall

	2022	2021	2020
Resultat før skatt (MNOK)	36,7	-73,9	594,5
Egenkapital (%)	49,0 %	51,6 %	56,4 %
Investeringer (MNOK)	162,3	113,8	112,6
Produksjon vannkraft (GWh)	85,6	74,2	90,0
Produksjon vindkraft (GWh)	101,3	87,8	68,7
Antall nettkunder	22 440	21 888	21 418
Antall årsverk inkl. lærlinger (konsern)	75	77	72
Sykefravær	4,9 %	5,1 %	4,8 %
Personskader med fravær	0	0	0

Organisasjon

Sommeren var preget av lav vannstand i norske vannkraftmagasiner, og bekymring for kraftrasjonering. Her fra Djupen, ett av magasinene i Moksavassdraget. Foto: Nils Ormvold

Samfunnsregnskap og sosialt ansvar

Gudbrandsdal Energi konsernet bidrar direkte og indirekte til en betydelig samfunnsmessig verdiskapning. For 2022 er den direkte verdiskapningen anslått til 161,2 millioner kroner.

I tillegg kommer kjøp fra underleverandør ifb. med investeringer og løpende drift. For 2022 utgjør denne indirekte verdiskapningen ca. 184,2 millioner kroner.

Verdiskaping

(NOK'000)	2022	2021	2020
Lønn	65 315	64 513	60 182
Skatt på selskapets inntekt og høyprisbidrag	30 625	6 265	678
Eiendomsskatt	6 328	6 191	5 982
Utbytte eierkommuner	57 090	27 090	50 000
Sponsor og gavetildelinger	1 826	1 722	1 773
Sum	161 184	105 781	118 615

Offisiell åpning av hyttegrenda på Maihaugen, med den tidligere DNT-hytta Gråhøgdbua.
Foto: Nils Ormvold

Flytting av DNT-hytta Gråhøgdbua fra Venabygdsfjellet.
Video: Kjetil Rannstad

Klimaregnskap

Som de tre foregående årene er det utarbeidet klimaregnskap for 2022. Årets klimaregnskap er utarbeidet etter samme standard som tidligere, GHG-protokollen. Utslippspostene er dermed direkte sammenlignbare med tidligere klimaregnskap.

Klimaregnskapet tydeliggjør hvordan konsernet kan redusere klimagassutslipp og dermed bidra til en mer bærekraftig utvikling.

Som tidligere er det drivstofforbruket i GE-konsernets tjenestebiler som står for det største CO₂-utslippet med 141 tCO₂e, en økning på 0,6% fra 2021. Økningen skyldes en relativt stor vekst i bemanning og aktivitet i GE Fiber AS. Vevig AS, som står for den desidert største delen av utslippene knyttet til kjøring, har redusert transportutslippene med 5%. Kraftbransjens kanskje mest skadelige utslipp er drivhusgassen SF₆, en gass som brukes som isolasjon i høyspentbrytere. Bryteranleggenes estimerte lekkasjerate er på < 0,1 % per år, noe som for 2022 tilsvarer 43,1 tCO₂e. Dette er en økning på 2,2 % fra 2021 og kommer som en følge av infrastrukturbyggingen, en utbygging samfunnet er avhengig av som et ledd i omstilling til et lavutslipp-samfunn. Det jobbes kontinuerlig med å finne alternativer til SF₆-gassen.

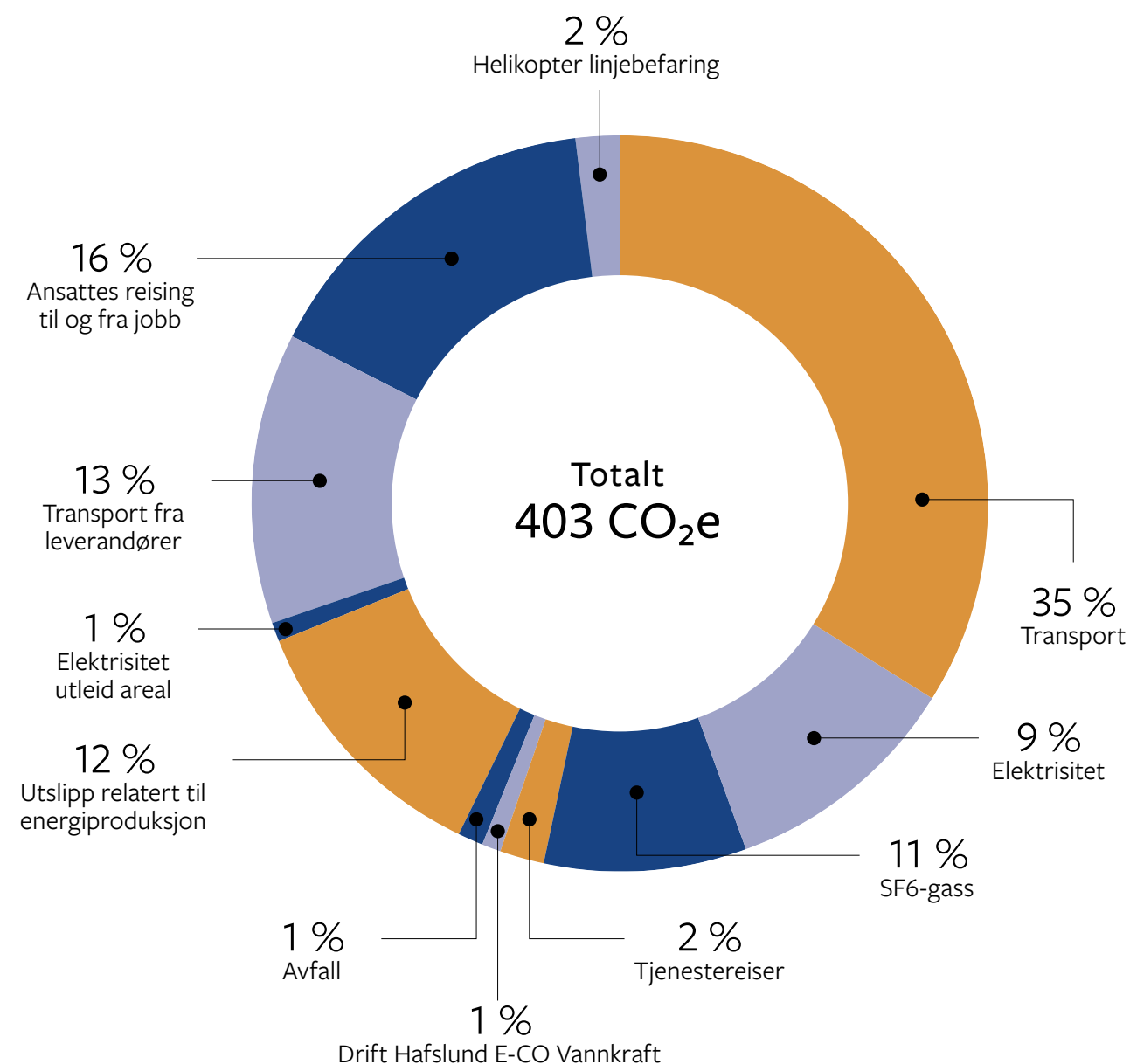
Direkte sammenliknet med 2021 er strømforbruket til konsernet redusert med 6%. Men i klimaregnskapet for 2022 er strømforbruket på Vevig AS sine trafostasjoner inkludert for første gang. Derfor har forbruket økt med 16%. Til tross for dette er utslippene knyttet til strømforbruket gått ned ved bruk av lokasjonsbasert metode, på grunn av at den nordiske energimiksen består av mer fornybar energi enn tidligere. Ved bruk av markedsbasert metode har utslippene økt sammenlignet med 2021, siden det ikke er kjøpt opprinnelsesgarantier på strømforbruket til trafostasjonene. I 2023 kjøpes det opprinnelsesgarantier også på trafostasjonenes strømforbruk, slik at konsernet fremover har null utslipp knyttet til strømforbruk ved bruk av markedsbasert metode.

I klimaregnskapet for 2022 er scope 3 utvidet sammenlignet med tidligere år. Som de foregående årene er avfall, tjenestereiser og utslipp knyttet til

Hafslund Eco sin drift av konsernets vannkraftanlegg inkludert. I årets klimaregnskap er også blant annet utslipp knyttet til transport fra leverandører, ansattes pendling til og fra jobb og utslipp knyttet til helikopterflyging i forbindelse med linjebefaring tatt med. Dette er konsernets indirekte utslipp, men det jobbes likevel for å redusere disse utslippene.

Tanken er nå at det riktige nivået på konsernets klimaregnskap er funnet, og at klimaregnskapet for 2022 vil være grunnlaget for utslippskutt i årene fremover.

Med den vesentlige økningen av scope 3-rapportering er det ikke overraskende at utslippene til konsernet har økt sammenlignet med 2021. Totalt sett øker utslippene fra 231 tCO₂e i 2021 til 403 tCO₂e i 2022. I scope 1 og 2 er utslippene omtrent det samme i 2021 og 2022. Grunnen til at disse utslippene ikke er redusert er hovedsakelig fordi strømforbruket i trafostasjonene er inkludert i 2022 og at GE Fiber AS har ekspandert.

Vevig

Selskapets formål er å bygge, eie og drive anlegg for distribusjon av elektrisk energi. Selskapet er eid 100 % av Gudbrandsdal Energi Holding AS. Selskapets forretningskontor er på Vinstra i Nord-Fron kommune.

Oversikt over utvikling og resultat

Konsesjonsområdet for nettvirksomheten er kommunene Nord-Fron, Sør-Fron, Ringeby, Øyer og Sjøa-området i Sel. Antall nettkunder ved årets slutt er 22 440 mot 21 888 ved forrige årsskifte.

Regional- og distribusjonsnettet utvides og vedlikeholdes etter oppsatte planer. I 2022 har det vært foretatt betydelige investeringer i forsterkning av distribusjonsnettet for tilrettelegging av fiberutbygging i forsyningsområdet vårt. Fåvang trafostasjon ble ferdigstilt i 2022, hvor total investering ble 60 millioner kroner. Trafostasjonen ble bygd både iht. vedtatt budsjett og fremdrift.

Selskapet har et driftsresultat for 2022 på 46,2 millioner kroner, og et årsresultat på 27,5 millioner kroner. Høye strømpriser og fokus på forbedring av interne prosesser i organisasjonen forklarer resultatutviklingen fra 2021 til 2022. Som en tilpasning til praksis i bransjen blir investeringsprosjekter sin andel av kostnader i en prosjektorganisasjon aktivert. Sammenlignet med tidligere år har vi i 2022 endret metode. I 2022 er timespriser økt for å dekke inn disse kostnadene (eksl. anleggsbidrag). Virksomheten i selskapet er drevet i tråd med vedtatte planer og forutsetninger.

Selskapet har 56 årsverk inkludert lærlinger ved årets slutt. 6 ansatte er lærlinger og 8 ansatte er kvinner.

Selskapets likestillingsredegjørelse ligger offentlig tilgjengelig på [selskapets nettside](#).

	2022	2021	2020
Resultat før skatt (MNOK)	35,3	29,5	36,0
Antall nettkunder	22 440	21 888	21 418
Investeringer (MNOK)	128,7	70,3	71,0
Antall årsverk inkl. lærlinger	56	57	58
Sykefravær	3,9 %	3,4 %	4,5 %
Personskader med fravær	0	0	0

Framtidsutsikter

Vevig AS vil fortsette utbygging og forsterkning av distribusjonsnettet i bolig-, fritidsbolig-, og industriområder. Vi er et av de nettselskapene som har størst prosentvis vekst av kunder i Norge, og selv om det er mindre etterspørsel etter fritidsboliger ellers i landet, opplever vi fortsatt stor pågang.

Det er fokus på tiltak som forbedrer leveringskvalitet og -sikkerhet. Digitalisering og automatisering av arbeidsprosessene har stort fokus også framover. Det skjer en stor utvikling innenfor dette området i bransjen om dagen og Vevig AS må også følge med i denne utviklingen. Det er fra 1. januar 2023 inngått samarbeid med Klive AS om nettinformasjonsplattform.

Kraftprisene har i 2021 og 2022 vært på et historisk høyt nivå, noe som har medført økt politisk debatt knyttet til regulering av energibransjen og eventuelle behov for endringer.

Gudbrandsdal Energi Fiber

Selskapets formål er å bygge, eie og drive anlegg for bredbånd samt delta i andre selskap med samme eller liknende formål. Selskapet er eid 100 % av Gudbrandsdal Energi Holding AS. Selskapets forretningskontor er på Vinstra i Nord-Fron kommune.

Oversikt over utvikling og resultat

Selskapet er involvert i utbygging av fiberanlegg i kommunene Nord-Fron, Sør-Fron, Ringeby, Øyer og Sjøa-området i Sel. Bredbåndsanleggene er utleid til Eidsiva Bredbånd AS frem til 2050.

Selskapet har et driftsresultat for 2022 på 5,0 millioner kroner, og et årsresultat på 0,1 millioner kroner.

Selskapets hovedinntektskilde er leieinntekter fra utleie av fiberanlegg til Eidsiva Bredbånd. Kostnadene i selskapet er knyttet til prosjektering og gjennomføring av nye utbygginger. Virksomheten i selskapet er drevet i tråd med vedtatte planer og forutsetninger.

Selskapet har 8 årsverk ved årets slutt, fordelt på 8 ansatte. Selskapet har 1 lærling og 2 ansatte er kvinner. Daglig leder er ansatt i morselskapet Gudbrandsdal Energi Holding AS.

	2022	2021
Resultat før skatt (MNOK)	0,2	0,8
Investeringer (MNOK)	27,2	41,2
Antall årsverk inkl. lærlinger	8	5
Sykefravær	1,8 %	4,3 %
Personskader med fravær	0	0

Framtidsutsikter

Gudbrandsdal Energi Fiber AS vil bidra til fortsatt fiberutbygging i regionen.

Gudbrandsdal Energi Produksjon

Selskapets formål er å bygge, eie og drive anlegg for produksjon av vannkraft, herunder å delta i felles eie og drift av anlegg for produksjon av vannkraft gjennom andre selskap. Videre skal selskapet eie og forvalte fast eiendom. Selskapet er eid 100 % av Gudbrandsdal Energi Holding AS. Selskapets forretningskontor er på Vinstra i Nord-Fron kommune.

Oversikt over utvikling og resultat

Selskapet eier tre vannkraftanlegg. Vinkelfallet i Ringeby kommune, og Moksa og Åkvisla i Øyer kommune.

Selskapet eier og leier ut fast eiendom i Øyer og i Nord-Fron til andre selskaper i konsernet og andre eksterne leietakere.

I egne kraftverk er det i 2022 produsert 85,6 GWh mot 74,2 GWh i 2021. Av dette kvantum er 12,1 GWh levert Hafslund Eco Vannkraft Innlandet AS iht. avtale.

Vinkelfallet kraftverk ble i 2020 kalt inn til konsesjonsbehandling etter vannressursloven av NVE. Bakgrunnen for dette er hensynet til den nasjonalt viktige bestanden av storørret i Våla. NVE sin behandling av konsesjonssøknaden er pågående.

Selskapet har et driftsresultat for 2022 på 113,9 millioner kroner, og et årsresultat på 63,4 millioner kroner.

2022 var et år preget av ekstraordinære høye kraftpriser og oppnådd spotpris økte betydelig fra 2021 til 2022. Produsert volum var høyere i 2022 enn i 2021 pga. vått vær deler av året og få driftsmessige utfordringer i kraftverkene. Andre inntekter er økt som en følge av at utleieprisene på selskapets administrative eiendommer er oppjustert. Virksomheten i selskapet er i tråd med vedtatte planer og forutsetninger.

Selskapet har for sin kraftverksportefølje inngått avtale om tjenestekjøp fra Hafslund Eco Vannkraft AS, og en del av driftskostnadene gjelder honorar til Hafslund Eco Vannkraft AS.

Selskapet har ingen ansatte. Daglig leder er ansatt i morselskapet Gudbrandsdal Energi Holding AS.

	2022	2021	2020
Resultat før skatt (MNOK)	116,3	31,8	-6,6
Antall produksjonsanlegg	3	3	3
Investeringer (MNOK)	6,4	2,3	5,3
Produksjon (GWh)	85,6	74,2	90,0

Framtidsutsikter

Gudbrandsdal Energi Produksjon AS vil foreta nødvendig oppgradering og vedlikehold av kraftverkene.

Kraftprisene har vært høye gjennom 2022, og i starten av 2023. Markedet har en forventning om at et relativt høyt prisnivå vil vedvare på kort og mellomlang sikt.

I tråd med Gudbrandsdal Energi konsernets strategi om å øke volumet av egenprodusert kraft så ser Gudbrandsdal Energi Produksjon og Hafslund Eco i fellesskap på mulighetene for å realisere Kåja kraftverk på Vinstra. Arbeidet med dette vil fortsette i 2023.

Den pågående konsesjonsbehandlingen for Vinkelfallet kraftverk kan som konsekvens medføre økte krav til minstevannføring og derav redusert årlig produksjon i kraftverket.

Kraftprisene har i 2022 og 2023 vært på et historisk høyt nivå, noe som har medført økt politisk debatt knyttet til regulering av energibransjen og eventuelle behov for endringer. I forbindelse med Statsbudsjettet for 2023 ble det vedtatt å innføre et høyprisbidrag i form av en 23 % skatt på inntekter over 70 øre/kWh fra vann- og vindkraftproduksjon. I tillegg er satsen for grunnrenteskatt økt fra 37 % til 45 % fra 2022. Disse skatte- og avgiftsmessige endringene vil påvirke fremtidig inntjening fra utbygd kraftproduksjon og mulighetene for utbygging av ny kraftproduksjon.

Gudbrandsdal Energi Fornybar

Selskapets formål er å bygge, eie og drive anlegg for produksjon av fornybar energi og investere i selskap som bygger, eier og driver slike anlegg. Videre omsetter selskapet administrative tjenester til del-eide selskaper. Selskapet er eid 100 % av Gudbrandsdal Energi Holding AS. Selskapets forretningskontor er på Vinstra i Nord-Fron kommune.

Gudbrandsdal Energi Fornybar AS eier 20 % i Austri Raskiftet DA og 20 % i Austri Kjølberget DA.

Oversikt over utvikling og resultat

Raskiftet vindkraftverk (Austri Raskiftet DA) ble ferdigstilt i desember 2018. Vindkraftverket består av 31 vindturbiner ved Osensjøen i Trysil og Åmot kommuner, og har en årlig middelproduksjon på 368,5 GWh.

Kjølberget vindkraftverk (Austri Kjølberget DA) ble ferdigstilt i september 2021. Vindkraftverket består av 13 vindmøller på Kjølberget i Våler kommune, og har en årlig middelproduksjon på 194,7 GWh.

Gudbrandsdal Energi Fornybar jobber med mulighetene for å bygge ut ny fornybar kraftproduksjon og har som en del av dette arbeidet sendt inn konsesjonssøknad for Kile solkraftverk i Sør-Fron kommune. Dette er planlagt med bakkemonterte tosidige paneler på den nedlagte pelsdyrfarmen på Kile, og er forventet å gi en total årsproduksjon på ca. 7 GWh. NVE sin behandling av konsesjonssøknaden er pågående.

Selskapet har et negativt driftsresultat i 2022 på 4,8 millioner kroner og et positivt årsresultat på 73,9 millioner kroner. Driftsinntektene til selskapet knytter seg til salg av administrative tjenester til Austri- selskapene. Kostnadene i selskapet er knyttet til disse tjenesteleveransene og øvrig prosjektutvikling innen fornybar sektoren. Endringen i årsresultat fra 2021 til 2022 forklares med kostnader knyttet til utredning av nye fornybar prosjekter og at økte kraftpriser har resultert i større resultatutdelinger fra Austri Raskiftet DA og Austri Kjølberget DA. Utdelinger utover opptjente resultater i eiertiden blir ført mot investeringen. Virksomheten i selskapet er i tråd med vedtatte planer og forutsetninger.

Selskapet har 0,8 årsverk per 31.12.22 fordelt på 2 stillinger delt med morselskapet Gudbrandsdal Energi Holding AS. De to ansatte er kvinner. Daglig leder er ansatt i morselskapet Gudbrandsdal Energi Holding AS.

	2022	2021	2020
Resultat før skatt (MNOK)	95,2	10,7	-11,5
Investeringer (MNOK)	0,0	0,0	47,7
Antall årsverk inkl. lærlinger	0,8	0,8	0,0

Framtidsutsikter

Selskapet satser videre på vindkraft gjennom aktivt eierskap til driften av Raskiftet vindkraftverk og Kjølberget vindkraftverk. Selskapet vil fortsette å levere administrative tjenester til både Austri Raskiftet DA og Austri Kjølberget DA.

Konsesjonsbehandlingen av Kile solkraftverk forventes ferdigstilt i 2023 og Gudbrandsdal Energi Fornybar AS vil, om det tildeles konsesjon, jobbe videre i 2023 med å få realisert dette prosjektet.

Kraftprisene har i 2022 og 2023 vært på et historisk høyt nivå, noe som har medført økt politisk debatt knyttet til regulering av energibransjen og eventuelle behov for endringer. I forbindelse med Statsbudsjettet for 2023 ble det vedtatt å innføre et høyprisbidrag i form av en 23 % skatt på inntekter over 70 øre/kWh fra vann- og vindkraftproduksjon. I tillegg er det foreslått å innføre grunnrenteskatt på vindkraft fra 1. januar 2023. Høringsfristen for dette er 15. mars 2023 og endelig vedtak forventes i 1. halvår 2023. Disse skatte- og avgiftsmessige endringene vil påvirke fremtidig inntjening fra utbygd kraftproduksjon og mulighetene for utbygging av ny kraftproduksjon.

Årsberetning 2022

Anders Hagehaugen (f.v.), Johannes Bergum, Arild Romfog og Roar Børresen fra Vevig på befaring i Hafjellområdet, der det er stor utbyggingsaktivitet.
Foto: Nils Ormvold

Organisasjon

Gudbrandsdal Energi konsernet består av morselskapet Gudbrandsdal Energi Holding AS og følgende heleide datterselskaper: Vevig AS som står for distribusjon av elektrisk kraft i selskapets nettområde, Gudbrandsdal Energi Fiber AS som bygger ut og drifter bredbåndsnett, Gudbrandsdal Energi Produksjon AS som produserer kraft i tre vannkraftverk og Gudbrandsdal Energi Fornybar AS som investerer i fornybar energi.

Virksomheten ble organisert som eget aksjeselskap i 1986, og er en videreføring av en rekke selskaper fra forskjellige kommunale og private foretak, som alle hadde tilknytning til produksjon, distribusjon og omsetning av elektrisk energi.

Gudbrandsdal Energi konsernet har hovedkontor på Vinstra i Nord-Fron kommune.

Eierforhold

Gudbrandsdal Energi Holding AS sin aksjekapital er kr 151 400 000 fordelt på 151 400 aksjer eiet slik:

Øyer kommune	45 420 aksjer	(30 %)
Ringebu kommune	45 420 aksjer	(30 %)
Sør-Fron kommune	30 280 aksjer	(20 %)
Nord-Fron kommune	30 280 aksjer	(20 %)

Gudbrandsdal Energi Holding AS og datterselskapet Vevig AS har gjennomgående styre. Styrene består av sju medlemmer. To styremedlemmer med varamedlemmer velges av og blant konsernets ansatte. Fem styremedlemmer velges i generalforsamling. Valgkomiteen består av ordførerne i de fire eierkommunene. Valgkomiteen er ved siden av å være valgkomité for Gudbrandsdal Energi Holding AS også valgkomité for datterselskapene i konsernet.

Pr. 31.12.22 består styret av følgende medlemmer:

Styrets leder:	Line Alfarrustad
Styrets nestleder:	Randi Helene Røed
Styremedlemmer:	Ragnhild Ulvik
	David Hansen
	Per Asbjørn Flugstad
Ansattevalgte:	Arne Bredeveen
	Torje Høyevsen

Konsernsjef møter i styret uten stemmerett i konsernstyret.

Datterselskapene Gudbrandsdal Energi Fiber AS, Datterselskapene Gudbrandsdal Energi Fiber AS, Gudbrandsdal Energi Produksjon AS og Gudbrandsdal Energi Fornybar AS har egne styrever.

Gudbrandsdal Energi Holding AS

Selskapets formål er å eie og forvalte eierskapet i datterselskapene samt ivareta andre finansinvesteringer. Selskapet er medeier i Elmera Group ASA, Eidsiva Bredbånd AS, Varde Investeringslaug AS og On Energi AS. Det siste gjennom eierandel i Elnett Energi Invest AS.

Selskapet utfører konserntjenester for datterselskapene. Tjenester som leveres blir fakturert til markedspriser.

Vevig AS

Selskapets formål er å bygge, eie og drive anlegg for distribusjon av elektrisk energi og anlegg for bredbånd. Konesjonsområdet for nettvirksomheten er kommunene Nord-Fron, Sør-Fron, Ringebu, Øyer og Sjøa-området i Sel. Antall nettkunder pr. 31.12.22 er 22 440 mot 21 888 ved forrige årsskifte.

Regional- og distribusjonsnettet utvides og vedlikeholdes etter oppsatte planer. I 2022 har det vært foretatt betydelige investeringer i forsterkning av distribusjonsnettet for tilrettelegging av fiberutbygging i forsyningsområdet vårt. Fåvang trafostasjon ble ferdigstilt i 2022, hvor total investering ble 60 millioner kroner. Trafostasjonen ble bygd iht. vedtatt budsjett og fremdrift. Vevig AS krever anleggsbidrag i henhold til forskrift om kontroll av nettvirksomhet § 17-5.

Gudbrandsdal Energi Fiber AS

Selskapets virksomhet er utbygging av fiberanlegg i kommunene Nord-Fron, Sør-Fron, Ringebu, Øyer og Sjøa-området i Sel. Bredbåndsanleggene er utleid til Eidsiva Bredbånd AS frem til 2050.

Gudbrandsdal Energi Produksjon AS

Selskapets formål er å eie og drive anlegg for produksjon av vannkraft. Videre skal selskapet eie og forvalte fast eiendom. Selskapet eier tre vannkraftanlegg. Mokså og Åkvisla i Øyer kommune og Vinkelfallet i Ringebu kommune.

I egne kraftverk er det i 2022 produsert 85,6 GWh mot 74,2 GWh i 2021. Av dette volumet er 12,1 GWh levert Hafslund Eco Vannkraft Innlandet AS iht. avtale i 2022.

Vinkelfallet kraftverk ble i 2020 kalt inn til konsesjonsbehandling etter vannressursloven av NVE. Bakgrunnen for dette er hensynet til den nasjonalt viktige bestanden av storørret i Våla. NVE sin behandling av konsesjonssøknaden pågår.

Gudbrandsdal Energi Fornybar AS

Selskapets formål er å bygge, eie og drive anlegg for produksjon av fornybar energi og investere i selskap

Seniorrådgiver Odd Refsdal (t.v.) og målerleder Gustav Rafteseth har vært sentrale i omlegging til effektbaserte nettariiffer. Foto: Nils Ormvold

med tilhørende virksomhet. Videre omsetter selskapet administrative tjenester til del-eide selskaper. Gudbrandsdal Energi Fornybar AS eier 20 % av Austri Raskiftet DA og 20 % av Austri Kjølderget DA. Raskiftet vindkraftverk ble satt i drift 13.12.18 og Kjølderget vindkraftverk 08.10.21. Forventet årlig middelproduksjon for Raskiftet er 368,5 GWh og for Kjølderget er 194,7 GWh.

Gudbrandsdal Energi Fornybar jobber med mulighetene for å bygge ut ny fornybar kraftproduksjon og har som en del av dette arbeidet sendt inn konsesjonssøknad for Kile solkraftverk i Sør-Fron kommune. Dette er planlagt med bakke-monterte tosidige paneler på en nedlagt pelsdyrfarm, og er forventet å gi en total årsproduksjon på ca. 7 GWh. NVE sin behandling av konsesjonssøknaden pågår.

Ansatte, arbeidsmiljø og likestilling

Konsernet har 77,6 årsverk pr. 31.12.22, inkludert syv læringer. Sykefraværet i 2022 er 4,9 %, mot 5,1 % i 2021. Endringen i sykefravær forklares med langtidsfravær som ikke er arbeidsrelatert. I 2022 har det ikke vært noen skader som har medført fravær.

Arbeidsmiljøet følges opp av konsernets styre, ledelse og arbeidsmiljøutvalg. Det er tilsatt verneleder i kombinasjonsstilling med andre oppgaver. Konsernet har avtale med Falck Norge AS om bedriftshelsetjenester. Det er i 2022 gjennomført en arbeidsmiljøundersøkelse som viser høy trivsel og stolthet av å jobbe i konsernet.

Gudbrandsdal Energi Holding AS har 15 ansatte pr. 31.12.22 (13,5 årsverk), hvorav syv ansatte er kvinner. Det er totalt ansatt 17 kvinner i konsernet, hvorav to er læringer. Bransjen er generelt preget av lav kvinneandel. Ved nyansettelser er konsernet bevisst på likebehandling mellom kjønnene. Det er ikke gjennomført spesielle likestillingstiltak gjennom året. Konsernets ledergruppe består av fire menn og én kvinne. Det er begrenset differanse i lønn og lønnsutvikling mellom kvinner og menn på samme utdanning- og erfaringsnivå.

Konsernet skal utvikle en organisasjon som fremmer mangfold og likestilling hvor alle som jobber i konsernet skal ha like muligheter til å bidra uavhengig av kjønn, etnisk bakgrunn, religion, seksuell orientering og funksjonsevne, og hvor det er nulltoleranse for mobbing og trakassering. Konsernet har ikke sett det som nødvendig å iverksette særskilte tiltak mot diskriminering.

Strekking av fiber i Kvam.
Foto: Anette Slåstuen Haug

Forsikring styret og daglig leder

Selskapet har tegnet ansvarsforsikring for styrets medlemmer og daglig leder gjennom morselskapet Gudbrandsdal Energi Holding AS.

Åpenhetsloven

Gudbrandsdal Energi konsernets redegjørelse iht. krav i åpenhetsloven vil bli gjort offentlig tilgjengelig på morselskapets nettside www.geholding.no innen 30.06.23.

Klima- og miljørapportering

Konsernets virksomhet har som formål å utvikle, bygge og drifte anlegg for produksjon og distribusjon av fornybar energi, og anlegg for bredbånd. Konsernet utarbeider årlig klimaregnskap for å sette søkelys på virksomhetens klimavtrykk og hvilke områder det må rettes fokus mot. Målet vårt er å redusere utslipp i tråd med Parisavtalen og være klimanøytrale i egen drift innen 2030. Hovedfokus er nå på å redusere utslipp fra transport gjennom blant annet fornyelse av bilpark og endrede transportrutiner, samt fase ut bruken av SF6-holdige bryteranlegg ved nyinvesteringer.

Finansiell risiko

Det er utarbeidet en intern risikomanual som beskriver eksponeringsnivåer og regulerer risikoeksponeringen i konsernet.

Markedsrisiko

Gudbrandsdal Energi konsernet opererer i et marked med volatile kraftpriser. Kjøp og salg av kraft eksponerer alle kraftselskap for risiko. Konsernet vurderer risikoeksponeringen til å være med begrenset nedsiderisiko.

Valutarisiko

Gudbrandsdal Energi Holding og datterselskaper har norske kroner som basisvaluta, men er gjennom investeringer også eksponert for endringer i andre lands valutakurser, hovedsakelig euro. Gudbrandsdal Energi Fornybar AS har balanseførte eierandeler i Austri Raskiftet DA og Austri Kjølberget DA, hvor regnskapene avlegges i euro.

Konsernet har inngått rente- og valutaterminer for å sikre konsernets rente- og valutaeksponering iht. gjeldende finansielle risikomanual.

Årlig kurs for bruk av nødnett. Fra venstre: Svein Roger Aanstad, Arild Romfog, Arne-Ivar Myrvang, Nils Orm vold og Johannes Bergum.

Renterisiko

Konsernet er eksponert mot endringer i rentenivået når det gjelder inntektsramme, utleie av fiberinfrastruktur, kapitalplasseringer og låneopptak. Videre kan endringer i rentenivået påvirke investeringsmulighetene framover.

Konsernet har inngått rente- og valutaterminer for å sikre konsernets rente- og valutaeksponering iht. gjeldende finansielle risikomanual.

Kredittrisiko

Risiko for at motparter ikke har økonomisk evne til å oppfylle sine forpliktelser anses normalt som lav, da det historisk sett har vært lite tap på fordringer. Som en følge av økt inflasjon og dets påvirkning på private og næringsdrivende sin betalingsevne, inkludert sterk økning i strømpriser gjennom 2022, så anses selskapets kredittrisiko å være økt på kort sikt. Innføring av strømstøtteordningen bidrar til å redusere risikoen for tap på private husholdninger. Deler av næringslivet som ikke har fastpris avtaler medfører økt kredittrisiko.

Likviditetsrisiko

Konsernet har hatt skiftende likviditet gjennom regnskapsåret. Tilgjengelig trekkfasilitet ved årsskifte er 300 millioner kroner av låneramme på 800 millioner kroner, samt kassakreditt på 50 millioner kroner.

Cyberisiko

Den endrede sikkerhetssituasjonen i Europa gjør at sannsynligheten for angrep på IT- og OT- systemer er vurdert som økt, og forsterket fokus på sikkerhet og risiko-reducerende tiltak er iverksatt. Morselskapet Gudbrandsdal Energi Holding har tegnet cyberforsikring hvor heleide datterselskaper er omfattet. Cyberrisikoen anses derfor som moderat.

Økonomi

Resultatregnskapet for konsernet omfatter morselskapet Gudbrandsdal Energi Holding AS og de heleide datterselskapene Vevig AS, Gudbrandsdal Energi Fiber AS, Gudbrandsdal Energi Produksjon AS og Gudbrandsdal Energi Fornybar AS. De tilknyttede selskapene Elnett Energi Invest AS, Varde Investeringslag AS, Austri Kjølberget DA og Austri Raskiftet DA er innarbeidet etter egenkapitalmetoden.

Konsernregnskapet viser et driftsresultat på 265,1 millioner kroner og et årsresultat på minus 47,2 millioner kroner mot hhv. 102,2 millioner kroner og minus 103,5 millioner kroner for 2021. Det er i 2022 foretatt nedskrivning av aksjene i Elmera Group ASA med 243,3 millioner kroner i tråd med aksjekurs per 31.12.22. Omsetningen var 486,0 millioner kroner i 2022, mot 273,4 millioner kroner i 2021. Økningen forklares med høyere kraftpriser som påvirket inntjeningen betydelig i både heleide og deleide produksjonsselskaper i 2022, og god drift i datterselskapene.

De samlede ferdigstilte investeringer i varige driftsmidler og finansielle investeringer i konsernet er 110,0 millioner kroner.

Den ytelsesbaserte pensjonsordningen er lukket og nye ansatte blir innmeldt i innskuddsbasert pensjonsordning. Ved utgangen av 2022 er 26 ansatte i ytelsesbasert ordning, mens 56 er i innskuddsbasert ordning i konsernet.

Samlet kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter er på 338,8 millioner kroner mot 140,4 millioner kroner for 2021. Totalkapitalen er ved utgangen av året 1 811 millioner kroner mot 1 914 millioner kroner pr. 31.12.21. Konsernets likviditetsbeholdning er 65,2 millioner kroner pr. 31.12.22 mot 40,0 millioner kroner året før.

Konsernet har en låneramme på 800 millioner kroner. Av rammen er 500 millioner kroner benyttet pr. 31.12.22.

Gudbrandsdal Energi Holding AS

Selskapet har negative driftsresultater i 2022 og 2021 på hhv. 7,0 millioner kroner og 7,3 millioner kroner. Hovedtrekkene i selskapets utvikling fra 2021 til 2022 er økt tjenestesalg, reduserte pensjonskostnader og økte driftskostnader knyttet til økt tjenestesalg og enkeltstående prosjekter. Selskapet har et negativt årsresultat for 2022 på 10,9 millioner kroner, mot minus 175,8 millioner kroner i 2021. Resultatutviklingen forklares med nedskrivning av verdien av aksjene i Elmera Group ASA som følge av redusert kurs per aksje gjennom 2021 og 2022, samt utbytte fra døtre.

Vevig AS

Inntektsrammen for nettvirksomheten fastsettes av Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE).

Selskapet har et driftsresultat for 2022 på 46,2 millioner kroner mot 33,3 millioner kroner i 2021. Årsresultatet for 2022 er 27,5 millioner kroner mot 23,0 millioner kroner i 2021. Høye strømpriser og fokus på forbedring av interne prosesser i organisasjonen forklarer resultatutviklingen fra 2021 til 2022. Som en tilpasning til praksis i bransjen blir

investeringsprosjekter sin andel av kostnader i en prosjektorganisasjon aktivert. Sammenlignet med tidligere år har selskapet i 2022 endret metode. I 2022 er timespriser økt for å dekke inn disse kostnadene (eksl. anleggsbidrag).

Årets bruttoinvestering på ferdigstilte anlegg i nettvirksomheten er 128,7 millioner kroner, mot 70,3 millioner kroner for 2021. Årets anleggsbidrag knyttet til ferdigstilte investeringer er 24,8 millioner kroner mot 21,4 millioner kroner i 2021.

Gudbrandsdal Energi Fiber AS

Selskapet har et driftsresultat for 2022 på 5,0 millioner kroner mot 3,7 millioner kroner i 2021. Årsresultatet for 2022 er på 0,1 millioner kroner mot 0,7 millioner kroner i 2021. Selskapets hovedinntektskilde er leieinntekter fra utleie av bredbåndsinfrastruktur til Eidsiva Bredbånd AS. Kostnadene i selskapet er knyttet til prosjektering og gjennomføring av nye utbygginger, samt vedlikehold av eksisterende anlegg.

Ferdigstilte fiberanlegg i 2022 er 26,4 millioner kroner, mot 41,2 millioner kroner i 2021. Samlede ferdigstilte investeringer fra 2016 til 2022 som er medtatt i leieavtalen er 221,0 millioner kroner.

Gudbrandsdal Energi Produksjon AS

Omsetningen er knyttet til salg av kraft og utleie av bygg. Selskapet har positive driftsresultater i 2022 og 2021 på hhv. 113,9 millioner kroner og 31,6 millioner kroner. Årsresultatet for 2022 er på 63,4 millioner kroner, mot 18,2 millioner kroner i 2021. Endringen i driftsresultatet og årsresultatet skyldes hovedsakelig økt kraftproduksjon og et generelt høyere kraftprisinivå i 2022 enn i 2021.

Selskapet har investert 6,4 millioner kroner i 2022. Dette er investeringer i kraftverk, solceller på tak på administrasjonsbygg og annen rehabilitering av bygg.

Gudbrandsdal Energi Fornybar AS

Gudbrandsdal Energi Fornybar AS har et negativt driftsresultat for både 2022 og 2021 på hhv. 4,8 millioner kroner og 1,6 millioner kroner. Selskapet har et positivt årsresultat for 2022 på 73,9 millioner kroner mot 3,8 millioner kroner i 2021. Driftsinntektene til selskapet knytter seg til salg av administrative tjenester til Austri- selskapene. Kostnadene i selskapet er knyttet til disse tjenesteleveransene og øvrig prosjektutvikling innen fornybarsektoren. Endringen i årsresultat fra 2021 til 2022 forklares med kostnader knyttet til utredning av nye fornybarprosjekter og at økte kraftpriser har resultert i større resultatutdelinger fra Austri Raskiftet DA og Austri Kjøllberget DA. Utdelinger utover opptjente resultater i eiertiden blir ført mot investeringen.

Montering av solceller på lagertaket på Vinstra.
Foto: Kjetil Rannstad

Elmera Group ASA

Per 31.12.22 eier Gudbrandsdal Energi Holding AS 7 682 161 aksjer i Elmera Group ASA. Disse er klassifisert som et finansielt anleggsmiddel og bokført til virkelig verdi. Gudbrandsdal Energi Holding AS har i 2022 mottatt utbytte på 26,9 millioner kroner som er resultatført som finansinntekt. Eventuelt utbytte fra Elmera Group ASA for regnskapsåret 2022 vil bli regnskapsført i Gudbrandsdal Energi Holding AS på datoen for vedtak i Elmera Group ASA sin generalforsamling i 2023.

Oppsummering konsern

Etter styrets oppfatning gir framlagt resultatregnskap, balanse og kontantstrømoppstilling et rettviseende bilde av konsernets likviditet, resultat og stilling. Konsernets samlede resultat etter skatt utgjør minus 47,2 millioner kroner. Det er ikke inntrådt forhold etter regnskapsårets slutt som er av betydning for bedømmelsen av regnskapet.

Styret foreslår følgende disponering av underskuddet i Gudbrandsdal Energi Holding AS

Av årsresultatet på minus 10,9 millioner kroner foreslår styret

at 57,09 millioner kroner utbetales som utbytte og at 68,02 millioner kroner overføres fra annen egenkapital.

Egenkapitalandelen i morselskapet pr. 31.12.22 er på 53,1 % sammenlignet med 54,4 % året før. I konsernet utgjør egenkapitalandelen 49,0 % pr. 31.12.22 mot 51,6 % pr. 31.12.21.

Fortsatt drift

I samsvar med regnskapsloven § 3-3 bekreftes det at forutsetningene om fortsatt drift er lagt til grunn ved utarbeidelsen av regnskapet.

Framtidsutsikter

Gjeldende strategiplan for konsernet ble revidert i 2022. Planen inneholder strategier for de forskjellige virksomhetene i konsernet.

Vevig AS vil fortsette utbygging og forsterkning av distribusjonsnett i bolig-, fritidsbolig-, og industriområder. Vevig AS er av de nettselskapene som har størst prosentvis vekst av kunder i Norge, og selv om det er mindre etterspørsel etter fritidsboliger ellers i landet, opplever

selskapet fortsatt stor pågang. Det er fokus på tiltak som forbedrer leveringskvalitet og -sikkerhet. Digitalisering og automatisering av arbeidsprosessene har stort fokus også framover. Det skjer en stor utvikling innenfor dette området i bransjen om dagen og Vevig AS må følge med i denne utviklingen. Det er fra 1. januar 2023 inngått samarbeid med Klive AS om nettinformasjonsplattform.

Gudbrandsdal Energi Holding AS har inngått et samarbeid med Klive AS om anskaffelse av nytt ERP-system på vegne av alle selskapene i konsernet.

Gudbrandsdal Energi Fiber AS vil bidra til fortsatt fiber-utbygging i regionen.

Gudbrandsdal Energi Produksjon AS vil foreta nødvendig oppgradering og vedlikehold av kraftverkene. Kraftprisene har vært høye gjennom 2022 og i starten av 2023. Markedet har en forventning om at et relativt høyt prisnivå vil vedvare på kort og mellomlang sikt. Den pågående konsesjons-behandlingen for Vinkelfallet kraftverk kan medføre økte krav til minstevannføring og derav redusert årlig produksjon i kraftverket. I tråd med Gudbrandsdal Energi konsernets strategi om å øke volumet av egenprodusert kraft så ser Gudbrandsdal Energi Produksjon og Hafslund Eco i fellesskap på mulighetene for å realisere Kåja kraftverk på Vinstra. Arbeidet med dette vil fortsette i 2023.

Gudbrandsdal Energi Fornybar AS satser videre på vindkraft gjennom aktivt eierskap til driften av Raskiftet vindkraftverk og Kjølberget vindkraftverk. Selskapet vil fortsette å levere administrative tjenester til både Austri Raskiftet DA og Austri

Kjølberget DA. Konsesjonsbehandlingen av Kile solkraftverk forventes ferdigstilt i 2023 og Gudbrandsdal Energi Fornybar AS vil, om det tildeles konsesjon, arbeide videre i 2023 med å få realisert dette prosjektet.

Kraftprisene har i 2021 og 2022 vært på et historisk høyt nivå, noe som har medført økt politisk debatt knyttet til regulering av energibransjen og eventuelle behov for endringer. I forbindelse med Statsbudsjettet for 2023 ble det vedtatt å innføre et høyprisbidrag i form av en 23% avgift på inntekter over 70 øre/kWh fra vann- og vindkraftproduksjon og øke grunnrenteskatten på vannkraft fra 37% til 45%. I tillegg er det foreslått å innføre grunnrenteskatt på landbasert vindkraft fra 1. januar 2023. Høringsfristen for dette er 15. mars 2023 og endelig vedtak forventes i 1. halvår 2023. Disse skatte- og avgiftsmessige endringene vil påvirke fremtidig inntjening fra utbygd kraftproduksjon og mulighetene for utbygging av ny kraftproduksjon.

Krigen i Ukraina har medvirket til at kraftprisene i 2022 har vært på et historisk høyt nivå. Det har også påvirket tilgang og priser på varer og tjenester vi benytter i vår virksomhet. Krigen har også påvirket konsernet gjennom økt sikkerhetsmessig årvåkenhet og beredskap, og vi har som øvrige aktører i kraftbransjen et tett og godt samarbeid med nasjonale sikkerhetsmyndigheter. Det er usikkert hvordan situasjonen i Ukraina vil utvikle seg og hvordan det vil påvirke konsernet i framtiden.

Styret vil takke hver enkelt ansatt for den fleksibilitet og innsatsvilje som utvises i arbeidet.

Vinstra, 27.03.23

Line Alfarrustad

Line Alfarrustad
Styrets leder

David Hansen

David Hansen
Styremedlem

Torje Høyveien

Torje Høyveien
Styremedlem

Randi Helene Rød

Randi Helene Rød
Nestleder

Per Asbjørn Flugstad

Per Asbjørn Flugstad
Styremedlem

Ragnhild Ulvik

Ragnhild Ulvik
Styremedlem

Arne Bredeveien

Arne Bredeveien
Styremedlem

Per Oluf Solbraa

Per Oluf Solbraa
Konsernsjef

Per Oluf Solbraa (konsernsjef), Line Alfarrustad (styreleder i Gudbrandsdal Energi Holding og Vevig) og Johannes Bergum (daglig leder i Vevig).
Foto: Nils Ormvold

Styret ved en befaring i Hafjell sammen med leder prosjekt/utvikling Roar Børresen og direktør konsernutvikling Frode Henning Killi.

Konsernregnskap 2022

Prosjektleder Arne-Ivar Myrvang og daglig leder i Vevig Johannes Bergum ved den nye Fåvang trafostasjon.
Foto: Nils Ormvold

Resultatregnskap

(Alle beløp i hele 1 000 NOK)

Morselskap			Konsern		
2021	2022	Note	Note	2022	2021
Driftsinntekter					
1 290	1 196	1	1	18 953	14 982
0	0		1	139 987	49 484
0	0		2	184 978	145 509
18 212	19 582	1	1	30 270	20 813
0	0		8	111 793	42 587
19 502	20 778	Sum driftsinntekter		485 980	273 376
Driftskostnader					
0	0			2 426	1 807
295	438			78 368	51 244
16 006	14 696	3 4	3 4	39 563	37 904
281	222	6	6	34 826	32 527
0	0			0	131
10 240	12 391	3	3	65 727	47 608
26 821	27 746	Sum driftskostnader		220 910	171 221
-7 319	-6 968	Driftsresultat		265 070	102 154
Finansinntekter og finanskostnader					
56 878	66 839	7	7	43 049	41 702
0	200 000	7		0	0
0	0		8	-782	1 482
4 009	0	15		0	0
206 189	243 294		7	243 294	206 189
22 326	26 132			27 361	13 008
-167 628	-2 587	Resultat av finansposter		-228 388	-176 014
-174 947	-9 555	Resultat før skattekostnad		36 682	-73 859
861	1 370	5	5	83 833	29 671
-175 808	-10 925	Årsresultat		-47 151	-103 531
Overføringer					
27 090	57 090	13			
-202 898	-68 015	13			
-175 808	-10 925	Sum overføringer			

Balanse 31.12 Eiendeler

(alle beløp i hele 1 000 NOK)

Morselskap			Konsern		
2021	2022	Note	Note	2022	2021
EIEDELER					
Anleggsmidler					
Immaterielle eiendeler					
3 485	2 115	5	5	0	0
3 485	2 115	Sum immaterielle eiendeler		0	0
Varige driftsmidler					
0	0	Tomter bygninger og annen fast eiendom		44 612	40 992
0	0	Anlegg under utførelse		76 507	101 589
0	0	Produksjonsanlegg		110 561	115 208
0	0	Fiberanlegg		178 773	166 683
0	0	Overføringsnett		639 205	504 378
1 284	1 219	6	6	53 107	51 089
1 284	1 219	Sum varige driftsmidler		1 102 765	979 940
Finansielle anleggsmidler					
486 650	486 650	7 8 14		0	0
6 629	9 081	7 8	8	393 761	434 141
713 167	641 670	9		0	0
4 496	2 072	9	4 5	13 863	13 135
382 383	139 089	7 8 14	7 8	139 141	382 435
1 593 325	1 278 562	Sum finansielle anleggsmidler		546 765	829 711
1 598 094	1 281 897	Sum anleggsmidler		1 649 530	1 809 650
Omløpsmidler					
0	0	Varelager		8 396	6 308
0	0	Mindreinntekt		0	10 099
Fordringer					
3 894	4 792	9	9	22 597	21 519
1 867	205 973	9	9	64 744	26 278
5 761	210 765	Sum fordringer		87 341	47 797
35 743	60 416	11	11	65 245	39 960
41 504	271 180	Sum omløpsmidler		160 982	104 164
1 639 598	1 553 077	Sum eiendeler		1 810 512	1 913 815

Noter

Lærling Jon Eglum Sveen.
Foto: Nils Ormvold

Noter til regnskapet for 2022

(Beløp vises i tusen kr)

NOTE 1 Regnskapsprinsipper

Selskapsregnskapet og konsernregnskapet er utarbeidet i samsvar med regnskapslovens bestemmelser og god regnskapsskikk. Årsregnskapet består av resultat-regnskap, balanse, kontantstrømoppstilling og note-opplysninger.

Konsernregnskap

Konsernregnskapet inkluderer Gudbrandsdal Energi Holding AS og selskaper som Gudbrandsdal Energi Holding AS har bestemmende innflytelse over. Bestemmende innflytelse oppnås normalt når konsernet eier mer enn 50 % av aksjene i selskapet, og konsernet er i stand til å utøve faktisk kontroll over selskapet. Transaksjoner og mellomværende mellom selskapene i konsernet er eliminert. Konsernregnskapet er utarbeidet etter ensartede prinsipper, ved at datterselskapene følger de samme prinsippene som morselskapet.

Tilknyttede selskaper er enheter hvor konsernet har betydelig, men ikke bestemmende, innflytelse over den finansielle og operasjonelle styringen (normalt ved eierandel på mellom 20 % og 50 %). Konsernregnskapet inkluderer konsernets andel av resultat fra tilknyttede selskaper regnskapsført etter egenkapitalmetoden fra det tidspunktet betydelig innflytelse oppnås og inntil slik innflytelse opphører.

Når konsernets tapsandel overstiger investeringen i et tilknyttet selskap, reduseres konsernets balanseførte verdi til null og ytterligere tap regnskapsføres ikke med mindre konsernet har en forpliktelse til å dekke dette tapet.

Datterselskap

Datterselskap og tilknyttede selskap vurderes etter kostmetoden i selskapsregnskapet. Investeringene er vurdert til anskaffelseskost for aksjene med mindre nedskrivning har vært nødvendig. Det er foretatt nedskrivning til virkelig verdi når verdifall skyldes årsaker som ikke kan antas å være forbigående og det må anses nødvendig etter god regnskapsskikk. Nedskrivninger er reversert når grunnlaget for nedskrivning ikke lenger er til stede.

Utbytte, konsernbidrag og andre utdelinger fra datterselskap og tilknyttede selskap er inntektsført samme år som de er avsatt i givers regnskap. Overstiger utbytte/konsernbidrag andel av opptjent resultat etter anskaffelsestidspunktet, representerer den overskytende del tilbakebetaling av investert kapital, og utdelingene er

fratrullet investeringens verdi i balansen til morselskapet.

Kontantstrømoppstilling

Kontantstrømoppstillingen er utarbeidet etter den indirekte metode. Kontanter og kontantekvivalenter omfatter kontanter, bankinnskudd og andre kortsiktige, likvide plasseringer.

Bruk av estimater

Ledelsen har under utarbeidelsen av årsregnskapet brukt estimater og forutsetninger som har påvirket resultat-regnskapet og verdsettelsen av eiendeler og gjeld, samt usikre eiendeler og forpliktelser på balansedagen i henhold til god regnskapsskikk.

Driftsinntekter

Konsernets driftsinntekter består hovedsakelig av nettleie, salg av kraft og utleie av fiberinfrastruktur. Inntektsføringen foretas når kraften er levert og risikoen har gått over til kjøper. Inntekter fra regional- og distribusjonskomponenter inntektsføres i henhold til vedtatt inntektsramme fra NVE. Andre salg av varer og tjenester inntektsføres når varen eller tjenesten er levert og risikoen gått over til kjøper. Renteinntekter inntektsføres når de er opptjent.

Klassifisering og vurdering av balanseposter

Omløpsmidler og kortsiktig gjeld omfatter poster som forfaller til betaling innen ett år etter anskaffelsestidspunktet, samt poster som knytter seg til varekrets-løpet. Øvrige poster er klassifisert som anleggsmiddel eller langsiktig gjeld.

Omløpsmidler vurderes til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Kortsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på opptakstidspunktet.

Anleggsmidler vurderes til anskaffelseskost, fratrullet av- og nedskrivninger. Langsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på etableringstidspunktet.

Varige driftsmidler

Varige driftsmidler balanseføres og avskrives lineært over driftsmidlets forventede levetid. Vesentlige driftsmidler som består av betydelige komponenter med ulik levetid er dekomponert med ulik avskrivningstid for de ulike komponentene. Direkte vedlikehold av driftsmidler kostnadsføres løpende under driftskostnader, mens påkostninger eller forbedringer tillegges driftsmidlets

kostpris og avskrives i takt med driftsmidlet. Dersom gjenvinnbart beløp av driftsmiddelet er lavere enn balanseført verdi, foretas nedskrivning til gjenvinnbart beløp. Gjenvinnbart beløp er det høyeste av netto salgsverdi og verdi i bruk. Verdi i bruk er nåverdien av de fremtidige kontantstrømmene som eiendelen forventes å generere.

Egne investeringsarbeider

Aktivering av egne investeringsarbeider er vurdert til direkte lønn og materialkostnad samt andel felles-kostnader og er ført som reduksjon av lønn og personal-kostnader og andre driftskostnader.

Anleggsbidrag

Vevig AS mottar anleggsbidrag i form av kostnads-refusjoner og investeringsbidrag. Anleggsbidrag som er knyttet til investeringer føres som andre avsetninger for forpliktelser i balansen. Anleggsbidrag som er knyttet til drift og vedlikehold føres som kostnadsrefusjoner.

Aksjer i andre selskap

Aksjer innkjøpt for varig eie er vurdert som langsiktig investering og verdsettelsen er etter reglene for finansielle anleggsmidler.

Mottatt utbytte og andre utdelinger fra selskapene inntektsføres som annen finansinntekt i selskapsregnskapet. Konsernet eier en 20 % andel av Austri Kjølberget DA og 20 % av Austri Raskiftet DA. Konsernet eier 46,74 % av Elnett Energi Invest AS. Konsernet eier 40,06% i Varde Investeringslaug AS. Konsernet har ellers ikke aksje-investeringer som representerer eierandeler over 10 % i de enkelte selskap.

Aksjer i felleskontrollert virksomhet og tilknyttede selskap blir vurdert etter egenkapitalmetoden i konsernregnskapet og kostmetoden i selskapsregnskapet.

Varer

Lager av nettmateriell og elsertifikater er vurdert til gjennomsnittlig anskaffelseskost.

Fordringer

Kundefordringer og andre fordringer oppføres til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap. Avsetning til tap gjøres på grunnlag av individuelle vurderinger av de enkelte fordringene.

Pensjoner

Pensjonskostnader og pensjonsforpliktelser beregnes etter lineær opptjening basert på forventet sluttlønn. Beregningen er basert på en rekke forutsetninger, herunder diskonteringsrente, fremtidig regulering av lønn, pensjoner og ytelser fra folketrygden, fremtidig avkastning på pensjonsmidler samt aktuarmessige forutsetninger om dødelighet og frivillig avgang. Pensjonsmidler er vurdert til virkelig verdi og fratrullet i netto pensjonsforpliktelser i balansen. Endringer i forpliktelsen som skyldes endringer i pensjonsplaner fordeles over antatt gjenværende opptjeningstid. Planendringsgevinster som oppstår i forbindelse med ubetingede planendringer har redusert uinnregnede estimatavvik. Endring i forpliktelsen og pensjonsmidlene som skyldes endringer i og avvik i beregningsforutsetningene (estimatendringer) fordeles over antatt gjennomsnittlig gjenværende opptjeningstid hvis avvikene ved årets begynnelse overstiger 10 % av det største av brutto pensjonsforpliktelser og pensjonsmidler.

Konsernets ansatte har pensjonsordning gjennom Kommunal Landspensjonskasse (KLP). I tillegg har konsernet pensjonsforpliktelse overfor tidligere administrerende direktører.

Skatter

Konsernet Gudbrandsdal Energi er underlagt fire forskjellige skattetyper; alminnelig skatt med 22 % på overskudd, naturressursskatt med 1,3 øre/kWh av gjennomsnittsproduksjonen for de siste 7 år, grunnrenteskatt etter spesielle regler med 57,7 % og 0,7 % eiendomsskatt basert på særskilte takseringsprinsipper for kraftverk. Skattekostnad består av betalbar skatt og endring i utsatt skatt.

Utsatt skatt/skattefordel for selskapsskatt og grunnrente-skatt er balanseført. Ved beregning av utsatt skatt per 31.12.22 er skattesatsene for 2023 nyttet, henholdsvis 22 % for selskapsskatt og 57,7 % for grunnrenteskatt. Jf. for øvrig note 5.

Evigvarende konsesjoner uten hjemfall

Konsernet har evigvarende konsesjoner uten hjemfall. Vannkraftproduksjon baserer seg på en evigvarende ressurs. Siden produksjonen i prinsippet er evigvarende ved normalt vedlikehold av anleggene, er det ikke avsatt midler for fremtidig fjerning av produksjonsinstallasjoner.

Segmentinformasjon

Konsernets virksomhet består av produksjon ved konsernets tre kraftverk; Vinkelfallet, Moksa og Åkvisla, drift av regional- og distribusjonsnett, utbygging og eier-skap til bredbåndsfiber samt investering i andre selskaper.

Moksa og Åkvisla kraftverk har et magasinivolum tilsvarende 9,5 GWh. Kraftverket Vinkelfallet er elve-kraftverk og har ikke magasin. Samlet produksjon for kraftverkene i 2022 var 85,6 GWh. Hafslund Eco Vannkraft Innlandet AS har rett på 24,75 % av produksjon i Moksa, noe som for 2022 utgjorde 12,1 GWh. Vesentlige endringer i vannmagasinbeholdning gjennom året vil indirekte påvirke regnskapsresultatet. Vannmagasinbeholdninger balanseføres ikke.

Overført kraft i eget nett viser 440,9 GWh levert slutt-bruker i 2022, mot 499,5 GWh i 2021. Tap i nett er ikke medtatt.

Sikringsbokføring

Gudbrandsdal Energi Fornybar AS har balanseførte eierandeler i Austri Raskiftet DA og Austri Kjølberget DA, hvor regnskapene avlegges i euro. Konsernet har inngått valutaterminer for å sikre euro-verdiene i Austri-selskapene. På konsernnivå innregnes den sikrede verdien av egenkapitalen i Austri-selskapene med gjennomsnittlig sikringspris for valutaterminene. Ikke-sikret andel innregnes med kurs per balansedag. I selskapsregnskapet til Gudbrandsdal Energi Holding AS balanseføres verdien av urealiserte valutaterminer, med verdiendringer resultatført som annen finanskostnad eller annen finansinntekt.

Offisiell åpning av Fåvang trafostasjon ved Ringeby kommunes ordfører Arne Fossmo. Her flankert av Arne-Ivar Myrvang (t.v.) og daglig leder i Vevig Johannes Bergum. Foto: Stian Ekre

NOTE 2 Nettvirksomhet

Etter energiloven og forskrifter til denne får monopoldelen av selskapet, nettvirksomheten, fastlagt en inntekts-ramme fra NVE hvert år. Dette representerer rammen for hva nettvirksomheten kan ta inn i inntekter for det aktuelle året. Dersom de faktiske nettleieinntektene etter fakturering blir lavere, føres differansen som mindreinntekt, dvs. at nettselskapet har til gode nettleie hos kundene. Blir faktisk nettleieinntekt høyere, føres differansen som merinntekt og kundene har tilgode nettleie hos nettselskapet.

	Regionalnett	Distrib. nett	Sum
Initiell tillatt inntekt	21 646	137 052	158 698
Eiendomsskatt	472	4 444	4 916
Kostnader overliggende nett	11 331	33 661	44 992
Godkjente FoU-kostnader	0	575	575
Elhub gebyr (red. for lev.plikt element i fakturering)	0	1 218	1 218
Estimert redusert tillatt inntekt grunnet avvik avskrivninger og avk.grunnlag	4 660	8 314	12 974
KILE redusert for USLA	-45	-2 899	-2 944
Brutto tillatt inntekt	38 064	182 365	220 429
Påvirkbare inntekter	941	155 830	156 771
Flaskehalsinntekter	8 310	34 372	42 682
Inntekter underliggende nett	33 661	0	33 661
Årets mer-/mindreinntekt (-)	4 848	7 837	12 685
Balanseført mer-/mindreinntekt 01.01.	0	-10 099	-10 099
Endring fra NVE, resultatført 2022	0	355	355
Årets merinntekt	4 848	7 837	12 685
Balanseført mer-/mindreinntekt (-) 31.12.	4 848	-1 907	2 941
Balanseført rente mer-/mindreinntekt 01.01.	0	0	0
Endring fra NVE, resultatført 2021	0	0	0
Rente av merinntekt over 25 % av tillatt inntekt	0	0	0
Påløpt rente mer-/mindreinntekt i året	57	-142	-85
Balanseført rente mer-/mindreinntekt 31.12.	57	-142	-85
Sum balanseført mer-/mindreinntekt 31.12.	4 905	-2 049	2 856
Kostnader			
Kostnader overliggende nett	11 331	0	11 331
Eiendomsskatt	472	4 444	4 916
Direkte personalkostnader	1 428	19 683	21 111
Nettap	0	47 522	47 522
Ordinære avskrivninger nett	2 017	15 817	17 834
Øvrige driftskostnader	8 627	27 471	36 098
Sum kostnader	23 875	114 937	138 812
Driftsresultat	14 189	67 428	81 617

	Regionalnett	Distrib. nett
Balanseverdier for nettvirksomheten:		
Verdier per 01.01.	44 388	375 987
Verdier per 31.12.	104 449	425 934
Grunnlag avkastning (Gj.snitt. bokf.verdi + 1 % arb.kap.)	75 163	404 970
Avkastning/Driftsresultat	14 189	67 428
Avkastning	19 %	17 %

NOTE 3 Lønnskostnad, antall ansatte, godtgjørelse, lån til ansatte mv.

Morselskap			Konsern	
Lønnskostnader	2022	2021	2022	2021
Lønninger	11 579	12 270	55 303	52 399
Arbeidsgiveravgift	1 561	1 689	7 637	7 363
Pensjonskostnader	1 525	1 863	7 661	4 324
Andre ytelser	30	183	555	2 019
Aktivering egne lønnskostnader	0	0	-31 591	-28 200
Sum	14 696	16 006	39 563	37 904
Antall årsverk sysselsatt	14	13	75	77

Konsernsjef har seks måneders oppsigelstid. Det foreligger avtale om etterlønn i 12 måneder ved oppsigelse fra arbeidsgiver. Konsernsjef har ikke avtale om bonus eller annen type resultatbasert lønn. Styret har vedtatt avtale om pensjon for tidligere administrerende direktører. Pensjonsgrunnlaget er etter avtalen 66 % av lønn ved fratredelsepunktet med fradrag fra andre inntekter i perioden. Overfor styret foreligger det ingen forpliktelser utover ordinært styrehonorar.

Ytelser til ledende personer	Adm. direktør	Styret
Lønn/styrehonorar	2 009	824
Andre ytelser	199	
Pensjon	509	

Morselskap			Konsern	
Kostnadsføring, honorar til revisor ekskl. mva	2022	2021	2022	2021
Revisjonshonorar	163	291	492	596
Attestasjoner	0	0	44	40
Skatte- og avgiftsmessigmessig bistand	75	11	129	52
Øvrig bistand	105	4	190	54

Energibransjen har et stort fokus på HMS. Konsernsjef Per Oluf Solbraa og daglig leder i Vevig Johannes Bergum har forpliktet seg til å etterleve HMS-løftet. Foto: Nils Ormvald

NOTE 4 Pensjonskostnader og pensjonsforpliktelse

Selskapet er pliktig til å ha tjenestepensjonsordning etter lov om obligatorisk tjenestepensjon. Selskapets pensjonsordning tilfredsstiller kravene i denne lov. De påløpte pensjons- og AFP-forpliktelsene er beregnet etter gjeldende norsk regnskapsstandard for pensjonskostnader, NRS 6. Med hensyn til dødelighet og uførhet m.v. er det benyttet forutsetningene i KLPs forsikrings-tekniske beregningsgrunnlag. Ytelsespensjonsordningen for vanlig ansatte er ikke åpen for nye medlemmer.

Forøvrig er forutsetninger følgende:

	Morselskap		Konsern	
	2022	2021	2022	2021
Parametre i prosent				
Diskonteringsrente	3,00	1,90	3,00	1,90
Forventet årlig avkastning på fondsmidler	5,20	3,70	5,20	3,70
Forventet lønnsvekst	3,50	2,75	3,50	2,75
Forventet G-regulering	3,25	2,50	3,25	2,50
Forventet pensjonsregulering	2,63	1,73	2,63	1,73
Pensjonskostnad				
Nåverdi av årets opptjening	1 009	943	4 014	3 640
Rentekostnad	1 184	966	4 339	3 559
Forventet avkastning	-2 129	-1 658	-7 686	-6 064
Administrasjonskostnad/Rentegaranti	101	98	364	351
Resultatført aktuarielt tap (gevinst)	418	0	2 270	444
Aga netto pensjonskostnad inkl. adm.kost	19	39	117	168
Aga innbetalt premie/tilskudd	-183	-236	-706	-870
Ansattes egentrekk	-164	-166	-305	-666
Netto pensjonskostnad inkl. arbeidsgiveravg.	254	-13	2 407	562
Innbetalt premie/tilskudd inkl. adm. innskuddspensjon	520	681	4 502	2 322
Kostnadsført pensjon nå og tidligere adm. direktører	751	1 195	751	1 195
Sum pensjonskostnad	1 525	1 863	7 661	4 079
Pensjonsmidler				
Beregnete pensjonsforpliktelser	61 844	62 338	224 312	227 916
Pensjonsmidler	57 457	57 832	208 399	208 345
Ikke-resultatført virkning av estimatavvik	-9 389	-8 323	-36 290	-36 910
Arbeidsgiveravgift	496	509	1 798	2 211
Øvrig pensjonsforpliktelse (over drift) *	8 877	8 577	8 877	8 577
Netto pensjonsforpliktelse (-midler)	4 370	5 269	-9 702	-6 551

De aktuarmessige forutsetningene er basert på vanlige benyttede forutsetninger innen forsikring når det gjelder demografiske faktorer.

* Øvrige pensjonsforpliktelser gjelder avtale om servicepensjon overfor tidligere administrerende direktører. Denne avtalen er finansiert over drift. Ytelsespensjonsordningen for vanlig ansatte er ikke åpen for nye medlemmer.

Trainee Bjørnar Vestvik er sentral i konsernets bærekraftsarbeid.
Foto: Eva Jeanette Johnsen, Krible

NOTE 5 Skatter

Inntektsskatt

Skattekostnaden i resultatregnskapet omfatter både periodens betalbare skatt og endring i utsatt skatt. Utsatt skatt er beregnet med 22 % på grunnlag av de midler-tidige forskjeller som eksisterer mellom regnskaps- og skattemessige verdier, samt ligningsmessig underskudd til fremføring ved utgangen av regnskapsåret. Skatteøkende og skattereduserende midlertidige forskjeller som rever-serers eller kan reverseres i samme periode er utlignet og nettoført.

Naturressursskatt er en overskuddsuavhengig skatt og beregnes på grunnlag av det enkelte kraftverks gjennom-snittlige produksjon de siste syv årene. Skattesatsen er satt til 1,3 øre/kWh for 2022. Naturressursskatten kan utlignes mot overskuddsskatten. Eventuell ikke utlignet naturressursskatt kan fremføres med renter til senere år og inngår som en del av grunnlaget for beregning av utsatt skattefordel.

Grunnrenteskatt

I tillegg er det for kraftproduksjon innført en særskilt grunnrenteskatt. Grunnrenteskatten utgjør 47,4 % for 2022 og 57,7 % for 2023. Utsatt skattefordel grunnrente-skatt er beregnet med 57,7 % på grunnlag av de midlertidige forskjeller som eksisterer mellom regnskaps-messige og skattemessige verdier, samt fremførbar

negativ grunnrente. Med utgangspunkt i det enkelte kraftverk blir salgsinntekten beregnet ut fra årets timesoppløste spotmarkedspriser multiplisert med produksjon i de tilhørende perioder, med unntak av konsesjonskraft og langsiktige kontrakter som prises til faktiske priser. Det blir ikke gjort fratrekk for gjelds-renter. I stedet blir det gitt fradrag for en friinntekt som blir regnet ut fra gjennomsnittlige skattemessige verdier på driftsmidler multiplisert med en normrente. Norm-renten blir fastsatt årlig og er for regnskapsåret 1,7 %. Grunnrenten skal beregnes særskilt for hvert kraftverk. Grunnrenteinntekten vil være sterkt stigende over kraftverkets levetid, fordi skattemessige avskrivninger og friinntekter blir redusert og etter hvert faller bort.

Utsatt skattefordel

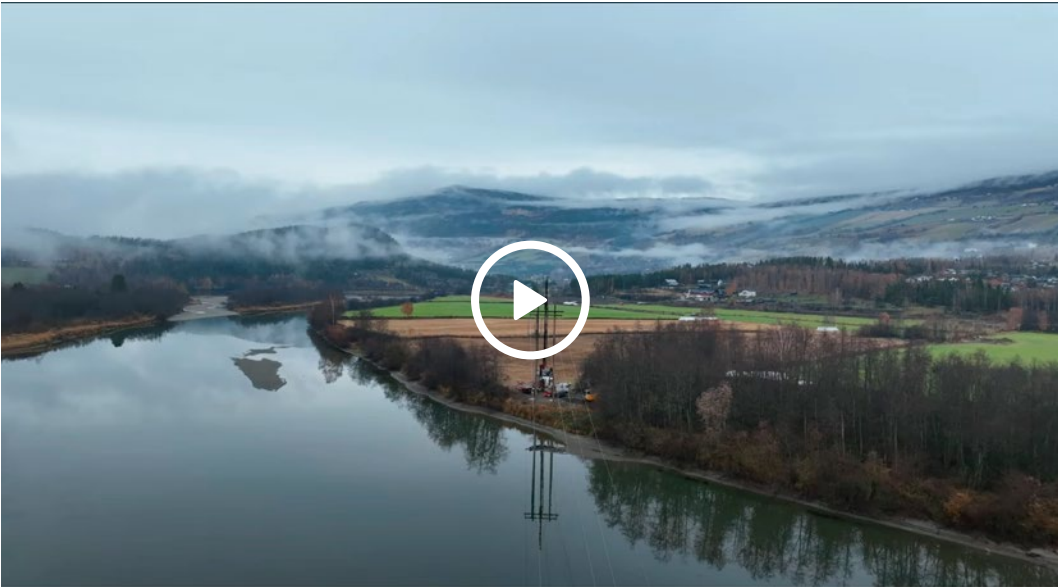
Utsatt skatt og utsatt skattefordel av inntektsskatt er beregnet med utgangspunkt i de midlertidige forskjeller mellom regnskapsmessige og skattemessige balanse-verdier. 2022-beregninger er basert på en nominell skattesats på 22 %.

Eiendomsskatten utgjør det den enkelte kommune fast-setter som sats etter gjeldende regelverk. Denne satsen er 0,7 % av eiendomsskattetakst. Eiendomsskatt er ikke gruppert som skattekostnad i resultatregnskapet, men er i samsvar med vanlig standard ført som driftskostnad.

Morselskap			Konsern	
Årets skattekostnad på resultat fremkommer slik:	2022	2021	2022	2021
Betalbar naturressursskatt	0	0	641	647
Betalbar (til gode) grunnrenteskatt	0	0	27 114	5 617
Korreksjon tidligere års feil	0	0	338	12
Endring utsatt skattefordel inntektsskatt	1 370	861	30 579	20 818
Endring utsatt skattefordel naturressursskatt	0	0	25 322	0
Endring utsatt skattefordel grunnrenteskatt	0	0	-693	977
Skatteeffekt av sikringsinstrumenter	0	0	533	1 600
Skattekostnad på resultat	1 370	861	83 833	29 671
Betalbar skatt i balansen fremkommer slik:				
Betalbar inntektsskatt	0	0	-188	0
Betalbar grunnrenteskatt	0	0	-27 114	-5 617
Betalbar naturressursskatt	0	0	-641	-647
Sum betalbar skatt	0	0	-27 943	-6 265
Avstemming fra nominell til faktisk skattekostnad:				
Resultat før skatt	-9 555	-174 947	36 682	-73 859
Forventet inntektsskatt etter nominell skattesats (22 % / 22 %)	-2 102	-38 488	8 070	-16 249
Skatteeffekten av følgende poster:				
Resultatandel tilknyttede selskap	0	0	-24 422	-9 695
Eliminering av inntektsføring fra tilknyttede selskap	0	0	25 093	5 088
Permanente forskjeller	3 472	39 349	48 334	43 933
Faktisk inntektsskatt før utlignet naturressursskatt	1 370	861	57 075	23 077
Faktisk inntektsskattesats i prosent	-14,34%	-0,49%	155,59%	-31,25%
Betalbar (til gode) grunnrenteskatt	0	0	27 114	5 617
Årets endring i utsatt skattefordel grunnrenteskatt	0	0	-693	977
Korreksjon tidligere års skattekostnad	0	0	338	0
Sum årets grunnrenteskattekostnad	0	0	26 759	6 594
Sum samlet skattekostnad	1 370	861	83 833	29 671
Samlet faktisk skattesats	-14,3%	-0,5%	228,5%	-40,2%
Spesifikasjon av skatteeffekten av midlertidige forskjeller – Ordinær inntektsskatt:				
Varige driftsmidler	44	73	-68 806	-55 210
Kortsiktig fordringer/gjeld	0	0	1 052	19
Øvrige fordeler/forpliktelser	612	34	-48 354	-38 178
Underskudd til fremføring	1 459	3 378	37 642	70 616
Sum	2 115	3 485	-78 466	-22 753

* Årets naturressursskatt: Egenproduksjon gjennomsnitt siste 7 år i Mokså: 49,3 GWh * 1,3 øre = 641 tusen

Grunnrenteskatt:	Konsern	
Årets grunnlag for grunnrenteskatt fremkommer som følger:	2022	2021
Produksjonsinntekter	71 204	27 079
Sum inntekter	71 204	27 079
Driftskostnader i produksjon	7 028	4 767
Konsesjonsavgift og eiendomsskatt	738	671
Skattemessige avskrivninger driftsmidler	2 321	2 336
Friinntekt	680	169
Beregnet selskapsskatt på grunnrentepliktig virksomhet	13 446	4 247
Sum fradrag	24 213	12 191
Grunnlag grunnrenteskatt	46 992	14 888
Anvendt fremførbar negativ grunnrenteinntekt (NGI)	0	3 037
Grunnlag grunnrenteskatt etter anvendelse av fremførbar NGI	46 992	11 851
Årets grunnrenteskatt (57 7 % / 47 4 %)	27 114	5 617
Utsatt skattefordel grunnrenteskatt:		
Negativ grunnrente til fremføring 01.01	0	2 984
Renter på fremførbar NGI fra før 01.01.07	0	54
Anvendt fremførbar negativ grunnrente	0	-3 037
Grunnlag utsatt skattefordel	0	0
Balanseført utsatt skattefordel NGI (57 7 % / 47 4 %)	0	0
Spesifikasjon av skatteeffekten av midlertidige forskjeller – Grunnrenteskatt:		
Varige driftsmidler	5 147	4 367
Skatteeffekt alminnelig inntekt i grunnrentebeskatning	0	87
Utsatt skattefordel grunnrente (57 7 % / 47 4 %)	5 147	4 455

Ny høyspentmast monteres på 66 kV-linje som krysser Lågen.
Video: Kjetil Rannstad.

NOTE 6 Varige driftsmidler og immaterielle eiendeler

Morselskap	Driftsløsøre inventar mv.
Anskaffelseskost per 01.01.	13 916
Årets tilgang	492
Årets avgang	335
Anskaffelseskost per 31.12.	14 073
Akk. avskriv. og nedskriv. per 01.01.	12 632
Årets avskriv. og nedskriv.	222
Akk. avskriv. og nedskriv. avgang	0
Akk. avskriv. og nedsk. per 31.12.	12 854
Bokført verdi per 31.12.	1 219
Økonomisk levetid	3–8 år
Avskrivingsplan	Lineær

Konsernledergruppen: Runar Andersstuen, Johannes Bergum, Ellen Stokke, Per Oluf Solbraa og Ole Christian Hvattum. Foto: Nils Ormvold

	Tomter bygninger og annen fast eiendom	Produksjons-anlegg	Overføringsnett	Anlegg under utførelse	Fiberanlegg	Transport-midler drifts-løsøre mv.	Sum
Brutto investert per 01.01.	61 049	252 909	1 036 992	101 596	227 225	151 561	1 831 332
Årets tilgang	5 248	309	145 977	0	26 393	8 907	186 834
Årets avgang	0	0	0	25 088	0	367	25 455
Anskaffelseskost per 31.12.	66 297	253 218	1 182 969	76 507	253 618	160 101	1 992 711
Akk. avskriv. og nedskriv. per 01.01.	20 055	137 703	528 468	0	65 009	100 148	851 382
Årets avskriv. og nedskriv.	1 630	4 954	15 296	0	9 831	6 847	38 558
Akk. avskriv. og nedskriv. avgang	0	0	0	0	0	0	0
Akk. avskriv. og nedskriv. per 31.12.	21 685	142 657	543 764	0	74 840	106 995	889 940
Bokført verdi per 31.12.	44 612	110 561	639 205	76 507	178 773	53 107	1 102 765
Økonomisk levetid	5–50 år	20–50 år	40–50 år	IA	20 år	3–10 år	
Avskrivingsplan	Lineær	Lineær	Lineær	IA	Lineær	Lineær	

I 2022 har Vevig AS mottatt kr 24 832 tusen i anleggs-bidrag knyttet til utbygging av overføringsnett. Gudbrandsdal Energi Fiber AS har ikke mottatt offentlige midler i forbindelse med utbygging av fibernett i 2022. Disse avskrives i takt med investeringen. Samlet anleggs-bidrag og tilskudd i balansen knyttet til investeringer utgjør kr 183 175 tusen per 31.12.22 og er presentert

som en langsiktig forpliktelse. Årets resultatføring av disse midlene utgjør kr 3 739 tusen, som gir en netto avskrivning i konsernet på kr 34 826 tusen.

Anlegg under utførelse består av egne investerings-prosjekt i nett og fiber som ikke er avsluttet eller spenningsatt per årsslutt.

Årlig sikkerhetskurs på Øyer. Foto: Nils Ormvold

NOTE 7 Investering i aksjer og andeler

Relasjon Selskap	Eier	Eierandel	Anskaffelseskost	Bokført verdi
Gudbrandsdal Energi Produksjon AS	Gudbrandsdal Energi Holding AS	100,0 %	206 151	206 151
Gudbrandsdal Energi Fornybar AS	Gudbrandsdal Energi Holding AS	100,0 %	18 356	18 356
Gudbrandsdal Energi Fiber AS	Gudbrandsdal Energi Holding AS	100,0 %	60 262	60 262
Vevig AS	Gudbrandsdal Energi Holding AS	100,0 %	201 881	201 881
Sum bokført verdi aksjer i datterselskap			486 650	486 650
Elmera Group ASA	Gudbrandsdal Energi Holding AS	6,7 %	572 321	122 838
Eidsiva Bredbånd AS	Gudbrandsdal Energi Holding AS	2,2 %	16 036	16 036
Skåppå AS	Gudbrandsdal Energi Holding AS	8,8 %	200	200
Gålå Turløyper AS	Gudbrandsdal Energi Holding AS	0,5 %	6	6
Trainee Innlandet SA	Gudbrandsdal Energi Holding AS	Én andel	10	10
Varde Investeringslaug AS	Gudbrandsdal Energi Holding AS	40,1 %	2 452	2 452
Elnett Energi Invest AS	Gudbrandsdal Energi Holding AS	46,7 %	14 029	6 629
Elmat AS	Vevig AS	5,9 %	50	50
Sum bokført verdi andre aksjer			605 104	148 220

NOTE 8 Datterselskap, tilknyttet selskap mv.

Firma	Relasjon	Kontor	Eierandel	Stemmeandel
Gudbrandsdal Energi Produksjon AS	Datter	Nord-Fron	100,0 %	100,0 %
Gudbrandsdal Energi Fornybar AS	Datter	Nord-Fron	100,0 %	100,0 %
Gudbrandsdal Energi Fiber AS	Datter	Nord-Fron	100,0 %	100,0 %
Vevig AS	Datter	Nord-Fron	100,0 %	100,0 %
Elnett Energi Invest AS	Tilknyttet selskap	Nord-Fron	46,7 %	47,7 %
Varde Investeringslaug AS	Tilknyttet selskap	Nord-Fron	40,1 %	40,1 %
Austri Kjølberget DA	Tilknyttet selskap	Trysil	20,0 %	20,0 %
Autri Raskiftet DA	Tilknyttet selskap	Trysil	20,0 %	20,0 %

Datterselskap	Anskaffelseskost	Balanseført verdi	Egenkapital 2022	Resultat 2022
Gudbrandsdal Energi Produksjon AS	206 151	206 151	94 829	63 363
Gudbrandsdal Energi Fornybar AS	18 356	18 356	62 022	73 930
Gudbrandsdal Energi Fiber AS	60 262	60 262	62 519	128
Vevig AS	201 881	201 881	306 968	27 512
Sum	486 650	486 650	526 338	164 934

Investeringene i de tilknyttede selskapene vurderes etter kostmetoden i selskapsregnskapet. I konsernregnskapet vurderes disse etter egenkapitalmetoden.

Tilknyttede selskap etter egenkapitalmetoden

Selskap	Inngående balanse 01.01.	Utdelinger (-) / Innbetaling av kapital	Årets resultatandel	Omregningsdifferanse	Utgående balanse 31.12.
Elnett Energi Invest AS	9 416	-800	-231	0	8 385
Varde Investeringslaug AS	0	2 452	-550	0	1 901
Austri Kjølberget DA	144 003	-57 768	33 590	1 990	121 815
Austri Raskiftet DA	280 720	-101 937	78 202	4 673	261 657
Sum konsern	434 141	-158 054	111 011	6 663	393 761

Sikringsandelen av verdisikringen av investeringene i Austri Raskiftet DA og Austri Kjølberget DA skal være, og er, mellom 60 % og 80 % per 31.12.22. Den urealiserte verdien av valutaterminer per 31.12.22 var kr 1 585 tusen. Verdiendringen er resultatført som urealisert tap i selskapsregnskapet til Gudbrandsdal Energi Holding AS. I konsernregnskapet er effekten av valuta-sikringen reflektert i den balanseførte verdien i Austri-selskapene. Effekten av disse sikringene er inkludert i omregningsdifferansen.

NOTE 9 Mellomværende med nærstående selskap

	Morselskap		Konsern	
	2022	2021	2022	2021
Andre langsiktige fordringer				
Gudbrandsdal Energi Fornybar AS	249 459	390 907	0	0
Gudbrandsdal Energi Fiber AS	120 126	110 353	0	0
Vevig AS	272 085	211 907	0	0
Andre fordringer				
Gudbrandsdal Energi Produksjon AS (fordring på utbytte)	80 000	0	0	0
Gudbrandsdal Energi Fornybar AS (fordring på utbytte)	60 000	0	0	0
Vevig AS (fordring på utbytte)	60 000	0	0	0
Varde Investeringslaug AS	1 202	0	1 202	0
Kundefordringer				
Gudbrandsdal Energi Produksjon AS	1 086	1 079	0	0
Gudbrandsdal Energi Fornybar AS	458	412	0	0
Gudbrandsdal Energi Fiber AS	866	694	0	0
Vevig AS	1 481	1 449	0	0
Austri Raskiftet DA	0	86	133	86
Austri Kjølberget DA	0	64	62	64
Varde Investeringslaug AS	17	0	2	0
Annen kortsiktig gjeld				
Gudbrandsdal Energi Produksjon AS (konsernkonto)	155 487	5 723	0	0
Gudbrandsdal Energi Produksjon AS	0	39 000	0	0
Gudbrandsdal Energi Fornybar AS (konsernkonto)	488	576	0	0
Gudbrandsdal Energi Fiber AS (konsernkonto)		6 613	0	0
Vevig AS (konsernkonto)	5 980	8 730	0	0
Leverandørgjeld				
Vevig AS	43	10	0	0

NOTE 10 Varer

	Konsern	
	2022	2021
Nettmateriell	5 932	5 044
Fibermateriell	1 320	1 209
Elsertifikater	1 144	55
Sum	8 396	6 308

NOTE 11 Bankinnskudd / skattetrekk

Innstående midler til dekning av ansattes skattetrekk er per 31.12.22 kr 822 tusen i morselskapet og kr 3 359 tusen i konsernet.

NOTE 12 Antall aksjer, aksjeeiere mv.

Kapitalforhold	Antall aksjer	Pålydende	Balanseført
Ordinære aksjer	151 400	1 00	151 400
Aksjonærer	Antall aksjer	Eierandel	Stemmeandel
Ringebu Kommune	45,420	30,0 %	30,0 %
Øyer Kommune	45,420	30,0 %	30,0 %
Nord-Fron Kommune	30,280	20,0 %	20,0 %
Sør-Fron Kommune	30,280	20,0 %	20,0 %
Sum	151,400	100,0 %	100,0 %

NOTE 13 Egenkapital

	Aksjekapital	Annen egenkapital	Sum
Morselskap			
Per 01.01.	151 400	740 568	891 968
Årets resultat	0	-10 925	-10 925
Avsetning utbytte	0	-57 090	-57 090
Per 31.12.	151 400	672 554	823 954
Konsern			
Per 01.01.	151 400	835 497	986 897
Årets resultat	0	-47 151	-47 151
Omregningsdifferanse	0	4 782	4 782
Avsetning utbytte	0	-57 090	-57 090
Per 31.12.	151 400	736 039	887 439

Omregningsdifferanse knytter seg til konsernets investering i Austri Raskiftet DA og Austri Kjølberget DA som avlegger sitt regnskap i euro samt tilhørende effekter av sikringsbokføring på konsernnivå.

NOTE 14 Langsiktig gjeld og pant

Langsiktig gjeld med forfall senere enn 5 år	2022	2021
Pantsikret gjeld til kredittinstitusjoner	500 055	648 950
Pantsatte eiendeler		
Aksjer i datterselskap	486 650	486 650
Aksjer i Elmera Group ASA	122 838	366 132
Sum	609 488	852 782

Gudbrandsdal Energi-konsernet har en konsernkonto hvor datterselskapene deltar. Gudbrandsdal Energi Holding AS er kontoinnehaver og datterselskapene er solidarisk ansvarlig for trekk på konsernkontoen. Samlet trekk på konsernkontoer er oppført i morselskapets balanse. Datterselskapenes innskudd eller trekk er i morselskapets regnskap oppført som gjeld til eller fordring på selskap i samme konsern. I datterselskapene er innskudd eller trekk på konsernkonto presentert som annen kort-siktig fordring eller gjeld, jf. note 9.

NOTE 15 Finansiell og markedsmessig risiko

Markedsrisiko

Konsernet opererer i et volatilt kraftmarked. Kjøp og salg av kraft eksponerer alle kraftselskap for risiko. Konsernet vurderer risikoeksponeringen til å være moderat.

Valutarisiko

Gudbrandsdal Energi Fornybar AS har norske kroner som basisvaluta, men er gjennom investeringer også eksponert for endringer i andre lands valutakurser, hovedsakelig euro. Ser for øvrig prisnipppnote og note 8 for omtale av euro-investeringer.

Konsernet har inngått rente- og valutaterminer for å sikre konsernets rente- og valutaeksponering iht. gjeldende finansielle risikomanual.

Renterisiko

Konsernet er eksponert mot endringer i rentenivået når det gjelder inntektsramme, utleie av fiberinfrastruktur, kapitalplasseringer og låneopptak. Dette vil påvirke finansinntekter og kostnader. Videre kan endringer i rentenivået påvirke investeringsmulighetene framover.

Kredittrisiko

Risiko for at motparter ikke har økonomisk evne til å oppfylle sine forpliktelser anses normalt som lav, da det historisk sett har vært lite tap på fordringer

Likviditetsrisiko

Konsernet har hatt skiftende likviditet gjennom regnskapsåret.

Lærlinger tester vern i Fåvang trafostasjon.
Foto: Nils Ormvold

Revisjonsberetning

Lærling Elinor Payne Dybvik. Foto: Nils Ormvold

Statsautoriserte revisorer
Ernst & Young AS

Gudbrandsdalsvegen 188
2619 Lillehammer

Foretaksregisteret: NO 976 389 387 MVA
Tlf: +47 24 00 24 00

www.ey.no
Medlemmer av Den norske Revisorforening

UAVHENGIG REVISORS BERETNING

Til generalforsamlingen i Gudbrandsdal Energi Holding AS

Konklusjon

Vi har revidert årsregnskapet for Gudbrandsdal Energi Holding AS som består av selskapsregnskapet og konsernregnskapet. Selskapsregnskapet og konsernregnskapet består av balanse per 31. desember 2022, resultatregnskap og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening oppfyller årsregnskapet gjeldende lovkrav og gir et rettviseende bilde av selskapets og konsernets finansielle stilling per 31. desember 2022 og av deres resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjon

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet nedenfor under *Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet*. Vi er uavhengige av selskapet og konsernet i samsvar med kravene i relevante lover og forskrifter i Norge og *International Code of Ethics for Professional Accountants* (inkludert internasjonale uavhengighetsstandarder) utstedt av International Ethics Standards Board for Accountants (IESBA-reglene), og vi har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Innhentet revisjonsbevis er etter vår vurdering tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Øvrig informasjon omfatter informasjon i årsrapporten bortsett fra årsregnskapet og den tilhørende revisjonsberetningen. Styret og konsernsjef (ledelsen) er ansvarlig for den øvrige informasjonen. Vår konklusjon om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke den øvrige informasjonen, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese den øvrige informasjonen med det formål å vurdere om årsberetningen inneholder de opplysninger som skal gis i henhold til gjeldende lovkrav og hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom den øvrige informasjonen og årsregnskapet eller kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon. Dersom vi konkluderer med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon eller ikke inneholder de opplysninger som skal gis i henhold til gjeldende lovkrav, er vi pålagt å rapportere det.

Vi har ingenting å rapportere i så henseende, og vi mener at årsberetningen er konsistent med årsregnskapet og inneholder de opplysninger som skal gis i henhold til gjeldende lovkrav.

Ledelsens ansvar for årsregnskapet

Ledelsen er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til selskapets og konsernets evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal

legges til grunn for årsregnskapet med mindre ledelsen enten har til hensikt å avvike selskapet, konsernet eller virksomheten, eller ikke har noe annet realistisk alternativ.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon. Feilinformasjon kan skyldes misligheter eller feil og er å anse som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke de økonomiske beslutningene som brukerne foretar på grunnlag av årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og vurderer vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i årsregnskapet, enten det skyldes misligheter eller feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av intern kontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontrollen som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets og konsernets interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimaterne og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- konkluderer vi på om ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen er hensiktsmessig, og, basert på innhentede revisjonsbevis, hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape betydelig tvil om selskapets og konsernets evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i årsregnskapet, eller, dersom slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, at vi modifiserer vår konklusjon om årsregnskapet og årsberetningen. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet frem til datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at selskapet og konsernet ikke kan fortsette driften.
- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet gir uttrykk for de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettviseende bilde.
- innhenter vi tilstrekkelig og hensiktsmessig revisjonsbevis vedrørende den finansielle informasjonen til enhetene eller forretningsområdene i konsernet for å kunne gi uttrykk for en mening om konsernregnskapet. Vi er ansvarlige for å fastsette strategien for, samt å følge opp og gjennomføre konsernrevisjonen, og vi har et udeelt ansvar for konklusjonen på revisjonen av konsernregnskapet.

Vi kommuniserer med styret blant annet om det planlagte omfanget av og tidspunktet for revisjonsarbeidet og eventuelle vesentlige funn i revisjonen, herunder vesentlige svakheter i den interne kontrollen som vi avdekker gjennom revisjonen.

Lillehammer, 27. mars 2023
ERNST & YOUNG AS

Revisjonsberetningen er signert elektronisk

Rune J. Baukhol
statsautorisert revisor

Uavhengig revisors beretning - Gudbrandsdal Energi Holding AS 2022

A member firm of Ernst & Young Global Limited

Marie Gårderløkken og Mona-Irén Jensen (bak) i arbeid med kompensasjonsordningen for høye strømpriser. Foto: Nils Ormvold

Fra konferansen Krafttak for grønn vekst. Her er konsernsjef Per Oluf Solbraa sammen med nytilsatt daglig leder i Varde Investeringslaug Hans Vigstad. Foto: Marijebaan Photography

Utvalg presseklipp 2022

Vevig måtte si opp avtale – da ble gatene mørke

VEVIG: - NVE har bestemt at vi ikke får konkurrere i det åpne markedet, forteller driftsleder i Vevig, Tor Lillegård. FOTO: TOR LARSEN

Selskapet Vevig får av konkurransehensyn ikke lenger ha serviceavtale med kommunene.

I flere netter har gatelys i Vinstra-området vært ute av funksjon. Nettselskapet Vevig har tidligere utført vedlikehold og reparasjoner av gatelysene. Det får de ikke lenger lov til – det har Norges vassdrags og energidirektorat (NVE) bestemt.

– Ut ifra at Vevig er i en monopol situasjon, så har NVE gitt ossføring om at vi ikke skal kunne konkurrere i det åpne markedet om anbud på tjenester til kommunene og andre. Vi skal kun konsentrere oss om å drifte og vedlikeholde vårt eget strømnett som vi har ansvar for, forteller driftsleder i Vevig, Tor Lillegård.

Ingen ny avtale på plass

Dermed har Vevig nå måttet si opp drift- og serviceavtalene de hadde med Nord-Fron og andre på tjenester som vedlikehold av kommunale gatelyst.

– Alt vi har av papirer vedrørende vår tidligere avtale med Nord-Fron og andre har vi nå levert ifra oss. Skal slik som gatelyst langs kommunale veger repareres, så må kommunen nå inngå avtaler med andre selskap enn Vevig, forteller Lillegård. Nord-Fron kommune har ennå ikke inngått ny avtale et-

ter at Vevig måtte si opp sin avtale.

– Vi er i gang med å utarbeide et anbudsdokument sammen med de to andre midtdalskommunene og Øyer. Om kort tid håper vi å ha på plass en ny leverandør av tjenestene vi før kjøpte ifra Vevig, blant annet vedlikehold av gatelyst, forteller ingeniør Erik Kvernes i Nord-Fron kommune.

Han er kjent med at det i flere dager har vært mørkt i gatelangs i hele den søre delen av Nedregate på Vinstra.

– Vi fikk beskjed tirsdag, og er nå i dialog med selskapet Minel for å finne ut hva som kan ha skjedd og hvordan det kan repareres, sier Kvernes til Dølen.

Mørkt i Sorperoa

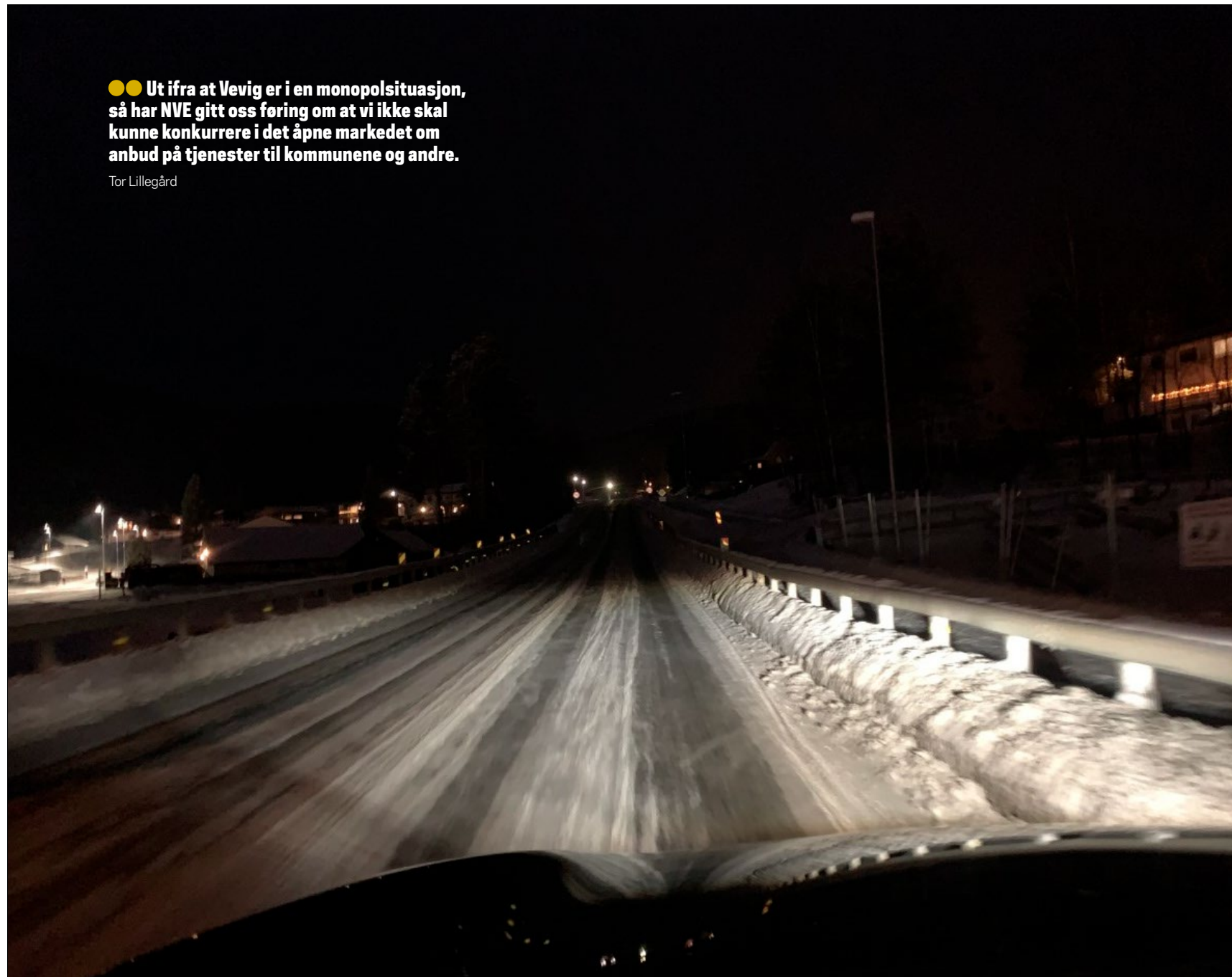
Også langs Skåbuvegen, fra krysset i Givervadet og opp mot Sorperoa, har det vært mørkt gatelangs den siste tida. Dette er en vegstrekning fylket står ansvarlig for, ikke kommunen.

– Det samme skjedde tidligere i høst i forbindelse med anleggsarbeidet i Givervadet. Fylket ser på saka, og er i dialog med kommunen som er byggherre for flomsikringsarbeidet langs Givra og Vinstra Park for å finne årsaken, sier byggeleder Sondre Sandbakken i Innlandet fylkeskommune til Dølen.

TOR LARSEN
tor@dolen.no

●● Ut ifra at Vevig er i en monopolsituasjon, så har NVE gitt ossføring om at vi ikke skal kunne konkurrere i det åpne markedet om anbud på tjenester til kommunene og andre.

Tor Lillegård

MØRKT: Også langs Skåbuvegen fra Givervadet mot Sorperoa, har gatelysene vært mørke i flere kvelder og netter. FOTO: TOR LARSEN

Banker og energiselskaper jakter på de gode ideene:

Vil pløye inn 60 grønne millioner

60 millioner kroner skal investeres i grønne prosjekter i Gudbrandsdalen i årene framover. To banker og tre energiselskaper står bak.

AV INGER STOKLAND
inger.stokland@gd.no
Mobil: 909 38 972

GUDBRANDSDALEN: - Vi vet ideene er der. Det gjelder bare å få realisert dem.

Det sier administrerende banksjef Per Ivar Kleiven i Sparebank 1 Gudbrandsdal og konsernsjef Per Oluf Solbraa i Gudbrandsdal Energi Holding.

Varde Investeringslaug eies av Gudbrandsdal Energi Holding, AS Eidefoss, Skjåk Energi Holding AS, SpareBank 1 Gudbrandsdal og SpareBank 1 Lom og Skjåk. De har gått sammen om fondet på vel 60 millioner kroner i risikokapital. De skal bidra til at den «Den smarte grønne dalen» ikke bare blir et begrep i festtaler.

- Vi har allerede samarbeidet i tre år gjennom Krafttak for grønn vekst, og etableringen av investeringsfondet er ett av tiltakene fra prosjektet som tas ut i en egen satsing. Det kan bli et viktig verktøy. For omstilling koster. Vårt overordnede mål er å bidra til å sikre arbeidsplasser og bosetting i hele dalføret. Da må det verdiskapning til.

Mangler innovasjon

- Hva er Gudbrandsdalen gode på?

- Vi har gjort en analyse av næringslivet, og den viser det gjøres mye bra. Ta hytteindustrien, her er det mange arbeidsplasser. På sikt vil kravet til bærekraft, klima og miljø tvinge seg fram. Vi mener at industrien selv bør føre an og gjøre dette til sitt varemerke, før kundene og samfunnet krever det. Fritidsindustrien er jo blant de store lokomotivene i Gudbrandsdalen, og også nasjonalt.

Kleiven og Solbraa mener det er viktig å være tidlig ute med grønn omstilling.

- Hva er utfordringene?
- Næringslivet er gode på drift, men har en veg å gå når det

MULIGHETENES DAL: Administrerende banksjef Per Ivar Kleiven i SpareBank 1 Gudbrandsdal og konsernsjef Per Oluf Solbraa i Gudbrandsdal Energi Holding er overbeviste om at det finne store utviklingsmuligheter i hele dalføret fra Lillehammer i sør til Lesja og Skjåk i nord.

gjelder innovasjon og nyskaping. Vi blir en bidragsyter som skal stimulere til at dette går i grønn retning. Samtidig er det mangel på kapital. Det gjør omstilling og nytenking vanskelig og sårbart for en bedrift. Fondet vil hjelpe med risikokapital, men bare hvis bedriften satser på bærekraftig utvikling med grønne løsninger. Vi skal ikke være en redningsplanke for bedrifter som har problemer.

Medeier

Planen er at Investeringslauget skal kjøpe aksjer i bedrifter som satser på bærekraftige produk-

ter og tjenester. Lauget skal være en samarbeidspartner som kobler på spesialister og nettverk som gjør at bedriften har større sjanse for å lykkes og for å vokse.

- Dere er fem solide aktører som samlet er gode for flere milliarder. Vil dere med tiden bli store eiere?

- Nei, vi vil kun være en av flere aksjonærer, aldri majoritetseiere i virksomhetene vi går inn i. Men som solide aktører er vi i stand til å gå inn med risikokapital. Hovedmålet er å gi bedriftene kraft til å gjennomføre grønn omstilling.

- Og kravet til inntjening?

- Vi er tålmodige eiere med langsiktige briller. Vi ønsker å ta vare på det vi har, men å utvikle det. Kjernen for Varde Investeringslaug er å bidra til lokal verdiskaping, framtidsette arbeidsplasser og varig bosetting uten at det går på bekostning av mulighetene for neste generasjon som skal bo og jobbe i Gudbrandsdalen.

Kleiven og Solbraa forteller at Gjøvik og Hamar har tilvarende satsinger med henholdsvis Komm-In og First Seed. Det har gitt gode erfaringer.

Varde Investeringslaug stiftes

formelt over påske. Detaljer for investeringsfondet skal lanseres under konferansen Den smarte, grønne dalen i juni. Konferansen er et initiativ fra de fem aktørene og Skåppå kunnskaps-park, og er Gudbrandsdalens viktigste møteplass for grønn utvikling. Den finner sted på Rudi Gard.

På jakt etter leder

- Hvem skal i praksis sørge for at 60 millioner kroner investeres i grønne ideer fra Gudbrandsdalen?

- Vi er på jakt etter en egnet daglig leder til å stå i spissen for

KRAFTTAK FOR GRØNN VEKST

■ Et initiativ fra energiselskapene i Gudbrandsdalen og Skåppå AS i 2019 for å bidra til grønn omstilling og vekst i næringslivet.

■ Målet er å bidra til at regionen settes på kartet som en «smart, grønn dal». Prosjektet svarer ut store distriktsutfordringer gjennom fokus på bærekraftsprinsippene: klima og miljø, sosiale og samfunnsmessige forhold og økonomiske forhold.

■ Prosjektet eies i dag av Gudbrandsdal Energi Holding, Eidefoss, Skjåk Energi, Sparebank 1 Gudbrandsdal og Sparebank 1 Lom og Skjåk. Innlandet fylkeskommune og alle 12 kommuner i Gudbrandsdalen er med og finansierer prosjektet. Utviklingspartneren Skåppå har prosjektledelsen.

FOTO: TRULS TELLE

SKÅPPÅ

■ Skåppå AS er et selskap som jobber for lønnsom vekst, utvikling og innovasjon næringslivet i Lillehammer og Gudbrandsdal.

■ Skåppå AS er der for bedrifter som ønsker lønnsom vekst, utvikling og innovasjon. Våre ansatte har bred og sammensatt kompetanse på vekst, utvikling og innovasjon.

■ Skåppå er en SIVA partner og driver SIVAs inkubator- og næringshageprogram i regionen. Disse programmene har som formål å hjelpe gründere og bedrifter som vil øke lønnsomheten, utvikle ny forretning i det eksisterende næringslivet, samt øke kompetansenivået i næringslivet.

■ Skåppå er tilstede i hele Gudbrandsdalen med kontorer på Lillehammer, Vinstra og i Vågå. Vi har våre kunder spredt fra Lillehammer i sør til Lesja i Nord.

arbeidet. Dette blir en type jobb som sjelden utlyses i vårt distrikt og som blir viktig når næringslivet skal få bistand med penger til grønn omstilling, sier Kleiven og Solbraa.

Satser på grønn kraft fra fjellet

Solenergi er en del av framtidens energiløsning. Gudbrandsdal Energi konsernet (GE) planlegger en solcellepark på inntil 92 dekar.

AV STIG ODENRUD
stig@gd.no
Mobil: 952 70 000

SOLCELLEPARK: Direktør for konsernutvikling i Gudbrandsdal Energi, Frode Henning Killi (t.v.) og konsernsjef i Gudbrandsdal Energi Holding AS, Per Oluf Solbraa. **FOTO: STIG ODENRUD**

SØR-FRON: - Det er to alternativer, ett på 62 dekar og ett på 92 dekar. Førstnevnte vil gi strøm til 235 husstander, det andre 335 husstander, forteller direktør for konsernutvikling, Frode Henning Killi i GE.

Det er på Kile i Sør-Fron planene skal realiseres, der postadressa i «gamle dager» var 2645 Harpefoss. Området har tidligere vært brukt til storstilt pelsproduksjon, helt fram til regjeringen innførte et totalforbud for næringa i 2019.

Prislappen for å bygge parken er cirka 50 millioner kroner. GE håper å sette spaden i jorda om ett års tid.

Er i dialog

Det er tre grunneiere ved det minste alternativet; Øystein Rudi, Frank Juul Christiansen og Mari Slåen. Dersom det blir utbygging på hele det 92 dekar store området er også Alf Ivar Tagestad berørt.

- Vi er i en god og konstruktiv dialog med alle fire og ser lyst på å få til ei god avtale for alle parter, men har ikke skrevet noen avtale ennå, forteller konsernsjef Per Oluf Solbraa.

Rudi er den grunneieren som har størst areal av de fire.

- Dette er spennende og vi er i en god prosess. Hvis det skal bli noe av det grønne skiftet må det skje noe i praksis, sier Øystein Rudi.

Det er Sør-Fron kommune som har hatt leieavtale på arealet siden 12. september 1986. Kommunen leide arealet fra grunneierne og leide det ut igjen til pelsdyraktørene, men har hele tiden stått ansvarlig for at leieutgiftene blir betalt.

- Det står igjen en rekke skur og et par bygg etter pelsdyrtida. Hva skal skje med dem?

- De må rives og avfallet må

sorteres før de blir levert på fyllinga. Hvordan dette skal løses og hvem som skal ta regninga er ikke avklart ennå, sier Solbraa.

Beite

Når pelsdyrfarmen er sanert skal hele grovplaneres, før det skal såes til.

- Vi ser fra andre solkraftverk at husdyr bruker slike områder til beiting. Det betyr et trygt og inngjerda beita for mange dyr, samtidig som vi får hjelp til unngå gjengroing av vegetasjon - det kan redusere effekten på solcellene, forklarer han.

Området på Kile er valgt av flere grunner. Det er et solrikt, uten noen direkte naboer og det er en transformator og et strømnnett like på utsiden av området.

- Det er ofte snørikt på Kile. Er ikke det et problem?

- Vi ser for oss tosidige solcellepaneler. Dessuten forsterker snøen solas effekt slik at det gir høyere produksjon. Kaldt klima er også en plussfaktor. Forholdene er så gode at potensialet så langt er vurdert som tilstrekkelig.

- Det er ikke bare i Ecuador dette er mulig, sier Solbraa.

Behovet øker

Det er bygget ut mye ny vannkraft og vindkraft det siste tiåret. Fram mot 2040 forventer Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) at kostnadene for både vindkraft til havs, landbasert vindkraft og solkraft

Bygger solcellepark 860 meter over havet:

BEITEBRUK: GE ser for seg å lage en park med solceller der beitedyr kan få noen gode sommermåned. Dersom det skal inn storfe må konstruksjonene være kraftigere og høyere.

FOTO: ENERGIEIA (ILLUSTRASJONSBLIDE)

kommer til å falle videre. Høyere avgifter for utslipp av CO vil også gjøre at fornybar energi blir viktigere, både med tanke på forurensing og økonomi.

- Mange tror at Gudbrandsdal Energi produserer energi bare fra vannkraft, det stemmer ikke. 55 prosent av det vil lager strøm av kommer fra vindkraft,

- Mange tror at Gudbrandsdal Energi produserer energi bare fra vannkraft, det stemmer ikke. 55 prosent av det vil lager strøm av kommer fra vindkraft, «bare» 45 prosent fra vannkraft. Dessuten er det begrenset hvor mye mer vi kan hente ut av vind og vann framover, fortel-

ler Solbraa.

Ifølge ham har GE brukt cirka 450 millioner kroner på å utvikle vindkraft de siste ti årene. De første inntektene kom i 2018/2019. De snakker om «lange penger» i denne bransjen.

- Hvor mye vil solenergi bety for GE om ti år?

- Det er det nesten umulig å svare på. Det kommer an på hvor lett eller vanskelig det blir å bygge ut vindkraft, nå er ikke det enkelt. Det eneste vi er sikre

på er at behovet for fornybar energi øker. Da må vi øke produksjonen hvis vi skal nå målene om elektrifisering.

Hvis det skal bli noe av det grønne skiftet må det skje noe i praksis.
ØYSTEIN RUDI
Grunneier

Billigere

Det er i all hovedsak kineserne som produserer solcellepanel. Med økt etterspørsel går prisene ned, og teknologien opp.

- Prisen på innsatsfaktorene er mer enn halvert bare de siste årene. Det har riktig nok økt litt etter at russerne gikk til krigshandlinger i Ukraina, men ikke så mye at det ser ut til å innebære noen konsekvenser for våre planer, forteller Killi.

- Vi er tidlig ute med satsat-

sing i Norge, men vi bygger ingen kjempestor park. Hensikten er å utforske muligheter og å lære. Det hadde vært artig om vi kunne lage så mye fornybar energi at vi kan forsyne abonnentene i vårt konsesjonsområde med grønn strøm, forteller Solbraa.

- Vi er langt unna noen investeringsbeslutning og vet at det er en risiko. 80 prosent av investeringene er i materiell, og vi vet at driftskostnadene på

solenergi er lave. Vi skal snart lage en konsesjonssøknad, og håper på rask saksbehandling hos NVE, legger han til.

FAKTA

- Solcellesatsingen er i regi av Gudbrandsdal Energi Fornybar AS, et heleid selskap av GE Holding AS.
- Holdingselskapet er eid av kommunene Øyer (30 %), Ringebu (30 %), Sør-Fron (20 %) og Nord-Fron (20 %).

Ingrid Eiesar Storbråten og Hilde Kielland Mølmen i Skåppå AS er klare for det dei meiner blir Gudbrandsdalens viktigaste møteplass for grøn utvikling, nemleg konferansen «Den smarte, grønne dalen». SKÅPPÅ AS

– Bli med på grøn utvikling

Konferansen «Den smarte, grønne dalen» blir arrangert for andre gong.

Konferansen «Den smarte, grønne dalen» blir arrangert av prosjektet Krafttak for grønn vekst, eit initiativ frå Gudbrandsdal Energi Holding, AS Eidefoss, Skjåk Energi, SpareBank 1 Gudbrandsdal og Sparebank 1 Lom og Skjåk, med støtte frå Innlandet Fylkeskommune og alle 12 kommunar i Gudbrandsdalen. Skåppå AS er prosjektleiar.

Tid og stad for konferansen er torsdag 9. juni på Rudi Gard, og konferansen er relevant for privat næringsliv, offentlige aktørar, organisasjonar og forskingsinstitusjonar. Konferansen vil vera «hybrid» - som vil si at ein kan delta både fysisk og digitalt.

Den smarte grøne dalen

Dette er andre året konferansen «Den smarte, grønne dalen» blir arrangert. Gjennom konferansen i fjor vart mange nye samarbeidspartnarar og prosjekt kopla.

– Vi treng at fleire satsar på utvikling framover. Det er slik vi held fram med å vera relevante, og kan klare å tiltrekke oss neste generasjon arbeidstakarar som er svært bevisste på klima og miljø, og også korleis ein bidreg i samfunnet, seier prosjektleiar for prosjektet Krafttak for grønn vekst, Hanne

Maren Kristensen.

«Den smarte, grønne dalen» konferansen tek i år enda eit skritt lenger i reisa frå ord til handling. Frå refleksjonar om Gudbrandsdalen til refleksjonar om kvar enkelt.

For korleis kan ein rigge seg for framtida, gripe nye moglegheiter og bidra til at Gudbrandsdalen er ein levande og attraktiv region?

Inspirasjon

Gjennom konferansen vil ein bli inspirert av foredragshaldarar og konkrete eksempel på kva det grøne skiftet inneber. Ein vil også bli utfordra til å starte eller halde fram arbeidet med å rigge seg sjølv og arbeidsplassen for framtida, gjennom profesjonelle arbeidsverkstader og diskusjonar.

Målet er at ein etter konferansen vil sitja att med konkrete idéar og moglege tiltak som sikrar eit fortrinn på vegen vidare.

– Skåppå er samarbeidspartnar, og fremjar tre verkstader under konferansen sine hovudtema «Smart», «Grønn» og «Dal». Dette blir kortversjonen av verkstader vi køyrer i det daglege, men med fleire folk både fysisk og digitalt, som ein oppskalert «hybrid» med korte refleksjonsøvingar. Målet er å skape rom for kvar enkelt til å sjå på moglegheitene som ligg i eigne ressursar. I tillegg er kreftene som møtast på Rudi gard denne dagen «her» dagen

etterpå og i arbeidskvardagen framover, og vi håpar at samtalenene under verkstadene og konferansen bidreg til samskaping for felles utfordringar og moglegheiter i det daglege, seier prosjektleiar i Skåppå AS, Hilde Kielland Mølmen.

Ingrid Eiesar Storbråten har den siste tida hatt gründerpraksis hjå Skåppå, og gler seg til den store konferansen på Rudi Gard 9. juni.

– Gjennom mi mellombelse tilsetjing har eg fått møte utruleg engasjerte menneske som er dyktige i jobbane sine. Vi er heldige som bur i ein dal der det er lov å prøve nye ting, samstundes som vi har med oss kunnskap vi har opparbeidd gjennom historia. Denne konferansen er ei flott moglegheit til nettverksbygging på tvers av Gudbrandsdalen og ulike bransjar. Gjennom konkrete arbeidsverkstader og inspirerende innlegg, håper vi at du sit att med ei kjensle av at du kan utgjera ein skilnad. For deg sjølv, og for andre. Eg håpar å sjå mange kjente fjes på konferansen, og gler meg til ein handlingskraftig dag, seier Ingrid Eiesar Storbråten.

Billetsalet til konferansen er i gang.

TOM ERIK SOLSTAD
tom.erik.solstad@fjuken.no

Fjuken 27.05.2022

Han skal forvalte 62,4 millionar for ein grønare og betre dal

Skjåkværen Hans Vigstad er tilsett for å leie Varde Investeringslaug.

Gudbrandsdal Energi Holding, AS Eidefoss, Skjåk Energi Holding AS, SpareBank 1 Gudbrandsdal og SpareBank 1 Lom og Skjåk har samarbeidd i fleire år gjennom prosjektet Krafttak for grønn vekst. Nå har dei etablert selskapet Varde Investeringslaug med 62,4 millionar kroner i investeringskapital, og tilsett Hans Vigstad som dagleg leiar og forvaltar av lauet.

Skal kjøpe dola-aksjar

Dette vart kunngjort under torsdagens næringslivskonferanse «Den smarte grønne dalen» på Rudi Gard.

Investeringslauget skal kjøpe aksjar i unge, lovande bedrifter som satsar på berekraftige produkt og tenester i Gudbrandsdalen. Dei skal vera ein samarbeidspartnar som koplar på spesialistar og nettverk som gjer at bedrifta har større sjans for å lykkast og for å vekse.

– Vi må tørre å setja utfor og satse. Vi er forkortinga for Varde Investeringslaug, og det er vi, saman, som skal investere i Gudbrandsdalens framtid, uttala styreleiar Per Oluf Solbraa og styremedlem Unni Strand i Varde Investeringslaug.

Partnar med gründerane

Den nyttilsette daglege leiaren og forvaltaren av lauet, Hans Vigstad, har mangeårig erfaring frå it-bransjen. Blant anna som visekonsernsjef.

– Eigentleg ser eg på meg sjølv som ein entreprenør med bakgrunn i å bygge opp og få selskap til å vekse. Eg skal bidra til å bygge opp Varde Investeringslaug, og eg skal vera partnar med dei gründerane og lokale dola-selskapa som tør å setje utfor og satse saman med oss, seier Vigstad.

Etter over 20 år som utfløtt døl, såg han nå moglegheita til å få jobb i heimtraktene. Han skal tiltre i stillinga seinast den 1. september i haust.

– Eg gler meg og ser verkeleg

Hans Vigstad frå Skjåk skal leie og forvalte dei 62,4 millionane i Varde Investeringslaug.

Magnus Rønningen vil ha eit arkitektoppør kring byggeskikken konsern tilfører tettstadene i Gudbrandsdalen.

på dette som ein spennande jobb med mening. Vi skal skape entusiasme og vise at det går an i Gudbrandsdalen, sa Vigstad som var førebudd på at det ville bli mykje jobb framover.

– Min far sa alltid at «livet er jobben og jobben er livet. Han var gardbrukar i Skjåk og dreiv eit laftefirma ved sidan av. Han inspirerte meg på lang veg til at eg vart den entreprenøren eg vart.

Vil ha arkitektoppør

Gründer i Vågå, Magnus Røn-

Det var under næringslivskonferansen «Den smarte grønne dalen» på Rudi Gard torsdag, at den nyttilsette daglege leiaren frå Skjåk vart presentert.

ningen, var også på talarstolen under næringslivskonferansen på Rudi. Frå talarstolen gjekk han til frontalangrep på byggekulturen dei store butikk-konserna har bidrege med i heile Gudbrandsdalen.

– Er det noko Gudbrandsdalen treng, så er det eit skikkeleg arkitektoppør. Sjå på butikkboksane og skilta dei store kjedane set opp der dei etablerar seg. Kommunane må kome på banen med strenge krav om at nybygg og renovering må stå i stil med lokal byggeskikk - det

same må gjelde skiltinga. Og vi må heller ikkje gå rundt i den trua at McDonalds og Burger King er redninga for Gudbrandsdalen. Folk kjem ikkje til Gudbrandsdalen for å eta kyllingnuggets og hamburgerar. Vi må tenkje annleis og gjera ting annleis – fyrst da blir vi unike, påpeika Rønningen til applaus frå salen.

TOR LARSEN
tor.larsen@dolen.no

Støtte til grendahus i Vågå

I Vågå kommune sitt budsjett for 2022 vart støtta til samfunnshus/grendahus redusert frå 280.000 til 200.000 kroner. Sjørdalen samfunnshus, Lalm samfunnshus og Midtli grendahus (Nordherad grendalag) har søkt om kulturmidlar for 2022. Ved tildeling har det vore sett på budsjett, faste utgifter, inntekter, bruk med meir. Av potten på 200.000 kroner får Lalm samfunnshus halvparten, 100.000 kroner. Sjørdalen samfunnshus får 65.000 kroner og Midtli grendahus 35.000 kroner. Vågå kommune forventar at alle som får kulturmidlar arbeider for å fremje sosial inkludering.

Fjuken 16.06.2022

● Gir økt sikkerhet for alle kunder i området

Trafostasjon til 60 millioner skal sikre utbygging

– Dette er Gudbrandsdalen mest moderne trafostasjon, sier prosjektleder hos Vevig, Arne Ivar Myrvang.

Bygget ligger ved Segelstad, langs hovedvegen til Kvittfjell vest, og huser transformatorstasjon, verksted, kjøkken, møterom og garderobes.

Kostnadene ligger på vel 60 millioner kroner.

Byggherre er Vevig, og arbeidet utføres av totalentreprenør Laje Innlandet AS.

Bedre leveringssikkerhet og økt netteste

Behovet for nye transformatorstasjon skyldes økt strømforbruk, som følge av mye utbygging i Kvittfjellområdet.

Det er ikke bare i Kvittfjell kundene vil nytte godt av dette. Forsyningssikkerheten i hele området mellom Tretten og Ringebru blir forbedret.

Arne Ivar Myrvang referer til de nye ladestasjonene i Fåvang sentrum, som ikke hadde vært mulig uten ny transformatorstasjon.

– Uten ny trafostasjon ville mulighetene for videre utbygging i Kvittfjell vært begrenset, sier prosjektleder Arne Ivar Myrvang, hos Vevig.

På spørsmål om hva dette vil koste kundene, svarer Myrvang:

– Fåvang trafostasjon er en stor investering, som kan gi en marginal økning i nettariifene på kort sikt. Det økte kostnadsgrunnlaget for nettariifene, vil jevne seg ut, da flere kunder er med på å dele på disse kostnadene.

Trafostasjonen er bygd som et innendørs anlegg og har en

Neste år blir deler av uteområdet asfaltert.

grunnflate på ca. 500 m². Det er to transformatorer i transformatorstasjonen, hver med omsetning 66/22 kV og ytelse 10 MVA.

Til og med i en nybygd transformatorstasjon tenkes det gjenbruk. De to 10 MVA transformatorene, har tidligere vært i bruk på Heggerusten i Kvam og Rybakken i Øyer.

Øker forbruket som forventet, kan transformatorene bygges om til å gi dobbel effekt.

– Skulle vi kjøpt nye, ville de kostet rundt tre millioner for hver, forteller Myrvang.

Strømbrydd kostar – bygdefolket er tålmodige

13. juni skal anlegget spenningsettes. Myrvang lover at dette ikke er noe kundene vil merke, og fortsetter:

– Det vi håper kundene vil merke, når anlegget tas i bruk for fullt i slutten av juni, er færre og kortere strømbrydd.

Myrvang viser fram styrepanelet, og forklarer hvordan strømforsyningen er bedre fordelt og hvordan de nå lettere kan avgrense eventuelle feil på strømmettet.

– Det koster å ha strømløse

kunder, sier prosjektlederen, og innrømmer at ved strømbrydd er hyttefolket ofte mer utålmodige, enn lokalbefolkningen.

Anlegget kan fjernstyres fra Vevigs hovedkontor på Vinstra. Under den offentlige høringen av konsesjonssøknaden, kom det ikke inn

vesentlige negative uttalelser om tiltaket.

Det kreves mye kompetanse til et bygg som dette

– Det var flere store firma som la inn anbud på arbeidet med trafostasjonen, men Laje Innlandet, fikk tilsagnet, som totalentreprenør. Myrvang forteller at det trengs en del spesialkompetanse for å bygge en trafostasjon.

Maren Bjørnbakk fra Laje er prosjektleder og kan fortelle at de er i rute med arbeidet.

– Et prosjekt inneholder alltid usikkerheter, som må håndteres, forteller hun, og trekker fram anleggsleder Kim Andre Olsen.

– Han har gjort en solid jobb med å ruste oss godt, for å takle utfordringer med for eksempel forsinka materialleveranser og

Noe av panelen som er behandlet med jernvitrol, har ikke tatt farge. Dette skal rettes opp i løpet av sommeren, opplyses det. ALLE FOTO: BEATE HOVDE

ved å sørge for at vi til enhver tid har flere mulige angrepspunkter.

Anleggsleder Kim Andre Olsen, skyter inn:

– Jeg har aldri vært med på at et prosjekt har gått så glatt. Det er mange dyktige folk, som sitter på mye kompetanse og ser løsninger.

– Her har du en særdeles dyktig kar, sier Olsen.

Han peker på Arne Eggen, som er leid inn fra Oppland Elektro og bistår med kontrollanlegget i bygget.

– E ha nå drivi med detta i mange år, så e kæinn da litt, sier han beskjedent.

Vafler hver fredag

To elektromontører og en driftstekniker fra Vevig, vil ha base på Transformatorstasjonen. Her vil

de vil blant annet utføre vedlikehold og reparasjoner av utstyr. De rykker ut i feltet når det er behov.

– Her blir det vafler hver fredag, ler Kjell Gårderløkken, og viser fram det som skal bli kjøkken og spiserom. Han er en av de tre som får base på Fåvang Transformatorstasjon.

Det gjenstår noe arbeid på uteområdet. Adkomstvegen

skal asfalteres, men det skjer ikke før neste sommer. Resten av uteområdet skal tilbakeføres til mest mulig naturlige vegetasjon.

På seinsommeren blir det høgtidelig åpning av Fåvang transformatorstasjon.

BEATE HOVDE
beate.hovde@dolen.no

Med nytt kjøkken og spiserom, lover Kjell Gårderløkken at det blir både kaffe og vafler, når Myrvang kommer innom.

Ved strømbrydd har de god oversikt på dette styrepanelet.

Ny kabelmast fordeler strømmen mellom Ringebru og Tretten.

Arne Ivar Myrvang fra Vevig og Maren Bjørnbakk fra Laje, er godt fornøyd med byggeprosessen og resultatet.

Lise Godlien har anleggsområdet tett innpå seg, men har ikke noe negativt å si om byggingen. ALLE FOTO: BEATE HOVDE

Lise fikk trafostasjonen som nærmeste nabo: – Det gjelder å se muligheter

Da Dølen var innom den nye transformatorstasjonen på Fåvang, nevnte anleggsarbeiderne at de satte stor pris på den blide og trivelige nabodame.

Nabodama heter Lise Godlien, er pensjonist og bor bare et titalles meter fra anleggsområdet.

Hun har bare godord å si om det å være nærmeste nabo til det store byggeprosjektet til 60 millioner, som skal sikre strømforsyning til hytter i Kvittfjell.

Godlien er optimist og ser sjelden problemer.

– Det gjelder å tenke framover og se muligheter, sier hun bestemt.

Under koronatiden var det faktisk selskap i motorduren

Hun forteller at særlig da koronaen sørget for lite sosial omgang og alt var veldig stille, var det fint at det skjedde noe i nærområdet.

– Selv om det var en periode vi måtte holde avstand, betydde det så mye å få et vink og et hei, eller høre maskiner fra andre sida av gjerdet.

Hun har ingen ting å utsette på prosjektet, og forteller at hun har vært godt informert om hele prosessen rundt bygging av transformatorstasjonen.

– Jeg føler absolutt at jeg har vært inkludert i arbeidet. Ansvarlige for prosjektet har kommet hit og forklart hva som skal skje, og når de ulike arbeidsoppgavene skal foregå.

Hun smiler litt med tanke på de som har prøvd å forklare henne om arbeidet med å bygge en transformatorstasjon.

– Det er selvfølgelig mye jeg ikke skjønner av fagpraten, men da har jeg spurt opp igjen og fått forklaring, sier hun.

Huset til Lise ligger rett bak den store masta.

De fortjener kake til kaffen

I en overgangsperiode ble det utfordring med vann på anleggsområdet. Den hjelpsomme nabodama kom til unnsetning og lot de få vann fra henne.

En dag i vinter ringte de meg fra anleggsplassen, og fortalte at vannet var borte.

– Jeg var bortreist, men hadde ingen betenkeligheter med å gi en av anleggsarbeiderne nøkkel og kode til huset, slik at de fikk sjekket om det var frosset inne hos meg.

– Det er en vinn-vinn-situasjon og ha slike naboer for meg også, forteller Lise, jeg setter virkelig pris på dem.

Det går rykte om at det serveres kake på anleggsbrakka i ny og ned?

– Ja, jeg har vært bortpå med kake noen ganger, de må ha noe til kaffen vet du, sier Lise, og føyer til at det fortjener de virkelig.

Hun har ikke hatt noen negative opplevelser med byggeprosessen på nabotomta, og forteller at de er flinke til å rydde opp etter seg.

– Jeg tror en av lederne er veldig nøye, sier hun med et smil.

Jeg satte to krav da arbeidet begynte

– Jeg satte to krav da de begynte å bygge her. Jeg forlagte å få en omvisning inne på trafostasjonen, samt å få servert kaffe på det nye kjøkkenet, ler hun og fortsetter:

– Omvisning skulle jeg få, men kaffen ville de at jeg skulle stå for, så vi får se hva det blir til.

Hun kjenner godt en av de lokale elektromontørene, og setter pris på at det går an å prate litt tull.

Det blir rart da byggeperioden er over.

– Jeg er helt sikker på at jeg kommer til å savne det, sier Lise. De har vært så hyggelige alle sammen.

Til påske fikk hun en hyggelig blomsterhilsen fra arbeidsgjengen.

Det er tydelig at det gode naboskapet opplevdes gjensidig.

BEATE HOVDE
beate.hovde@dolen.no

Vil gjøre hytter sjølforsynte med strøm:

SJØLBERGA MED STRØM: Per Oluf Solbraa (f.v.), Pål Hallvard Virik og Pål Egil Rønn har gått sammen om et nytt solcelleprosjekt.

FOTO: STIG ODENRUD

Unikt prosjekt med solceller

Skåbu Tradisjonsbygg har fått med seg Gålå Eiendom og Gudbrandsdal Energi Fornybar på et solcelleprosjekt 1.000 meter over havet.

GÅLÅ: - Vi har satt opp 18 solcellepanel på vegg, tak og på stativ i ulike retninger og vinkler. I løpet av en treårsperiode skal vi finne ut om dette er en måte hyttene kan bli selvforsynte med strøm på, forteller Pål Hallvard Virik i Skåbu Tradisjonsbygg.

Solcelleparken ligger på en tomt på Gålå, eid av Gålå Eiendom, rett nedenfor Tårnet på Gålå.

Sammen med Virik er det to andre karer i spissen for prosjektet, også de med dobbelt fornavn som starter på P. Kjeller Vindteknikk er også hyret inn. De har satt opp en værstasjon der de skal samle alle data fra solcellepanelene og finne ut hvor mye hvert enkelt panel produserer. Selskapet Bluetec fra Tønsberg har

levert det tekniske utstyret.

- Dette er et helt rått og unikt pilotprosjekt i Norge, sier daglig leder Kim Olsen i Bluetec.

- Eksisterende hytteeiere står i kø for å lage sin egen strøm, forteller Pål Egil Rønn i Gålå Eiendom.

Pilotprosjektet har et totalbudsjett på 4,5 millioner kroner.

Testhytte

Det er store variasjoner i hyttestandard og -størrelse. Begge deler har en tendens til å bli høyere og større. Virik forteller at ei hytte bruker fra 6.000 til 12.000 kWh strøm i året.

- I løpet av året skal vi sette opp ei hytte på 80 kvadratmeter. Det blir to bad, soverom, kjøkken og stue. Den blir rigget med alt av utstyr og elektriske komponenter som er vanlig, alt av høy standard.

- Det blir også satt inn ei varmepumpe og batteri for lagring av strøm. I tillegg jobber vi med en vindmøllekomponent som vi håper vi kan få skjult i pipa/taket.

De skal også montere screens på alle vinduer. Nor-

malt går disse ned for å holde sola ute, på Gålå-prosjektet blir det motsatt.

- Vi legger hodet på blokka og prøver noe nytt. Målet er at hytter og hus i grigrendte strøk skal bli sjølforsynte. Bærekraften må bli bedre og vi må få til et nullregnskap når det gjelder produksjon og forbruk av strøm, sier Virik som også er prosjektleder for satsingen.

Hytta med tomt koster tre millioner kroner.

Skåbu Tradisjonsbygg har 20 ansatte, alle fra Fron, og omsatte for 60 millioner kroner i fjor. De leverer 10-20 hytter per år. Virik er største aksjoner (41,58%).

Spennende

Konsernsjef Per Oluf Solbraa i Gudbrandsdal Energi (GE) synes prosjektet er spennende og viktig.

- Hensikten og poenget vårt er å finne ut hvor mye energi de ulike panelene kan produsere, og ikke minst hvor mye snøen kan reflektere. Det er også veldig positivt med et slikt lokalt initiativ, fritidsbebyggelse må som alt annet gå i

en bærekraftig retning., sier han.

GE har flere planer om å etablere solcellepark, blant annet på Kile i Sør-Fron og i Skåbu.

Redusert utbygging

Med flere og flere hytter og økt behov for energi ligger det i kortene at noe må gjøres.

- Hvis fritidsbebyggelsen blir mer selvforsynt med fornybar energi, kan det redusere våre behov for å bygge ut strømmettet. Det betyr mindre inngrep i natur og til linjeleien, som alle betaler, ikke øker for mye.

- Vi vet det er krevende med stort behov for energi på noen topper. Selv om behovet er mindre store deler av året må vi ta høyde for å være leverandørdyktige når det er flest folk i fjellet og forbruket størst, forklarer Solbraa.

Stor interesse

Ifølge Olsen i Bluetec vil det koste cirka 130.000 per hytte å bygge sitt eget solcelleanlegg. Hvis det er ønskelig med en batteripakke i tillegg påløper 70.000 kroner. Det skremmer

ikke hyttefolket på Gålå.

- Det er veldig mange som allerede har hytte her som har kontaktet meg. Dette er noe de vil ha nå, og betalingsviljen er stor. Det er veldig gledelig, for det er ingen tvil om at bruk av energi må få en annen vending.

- De høye strømprisene er slik sett en positiv stimulant, mener Rønn.

Olsen forteller at alt utstyret som er montert på Gålå er produsert i Europa. Etter hvert tror han at det også kan bli muligheter for å lage dette i Norge.

Utfordringer

Takvinkelen på hyttene på Gålå skal være fra 25-27 grader, et forholdsvis flatt tak der snøen legger seg. Mange av hyttene har også torvtak.

- Det er en utfordring med takvinkelen, men også at det kan blinke fra et solcellepanel fra et torvtak. Vi ser på løsninger for å unngå/ redusere dette med å lage mindre parker som ikke er så synlige. De blir i alle fall ikke på ei utsiktstomt, forsikrer han.

Ifølge ham kan de produsere 100.000 kWh på 500 kvadrat-

POSITIV: Ordfører Ole T. Murteigen i Sør-Fron. Tårnet på Gålå kan skimtes i bakgrunn.

meter med solceller. Det er nok til å dekke behovet til ti hytter.

- Det er også interessant med tosidige paneler. Vi har allerede sett at snøen reflekterer godt, men det gjenstår å se dette over tid, sier Rønn.

Positiv
Ordfører Ole T. Murteigen (Sp) i Sør-Fron er veldig positiv til initiativet.

- Dette er konkret bidrag til å nå det grønne skiftet, et veldig bra og egentlig opplagt tiltak. Framtidige hyttefelt bør være sjølforsynte med strøm. Prosjektet er midt i blinken som ei

Hvis fritidsbebyggelsen blir mer selvforsynt med fornybar energi, kan det redusere våre behov for å bygge ut strømmettet.
PER OLUF SOLBRAA,
konsernsjef i Gudbrandsdal Energi

KRAFTTAK FOR GRØNN VEKST

- Energiselskapene i Gudbrandsdalen tok i 2019 initiativ til et forprosjekt som skulle bidra til å sette Gudbrandsdalen på kartet som en «smart, grønn dal».
- Er en felles satsing mellom privat og offentlig sektor med mål om å skape nye grønne og smarte arbeidsplasser. Grønt fordi miljøet og markedet krever det. Smart fordi teknologien gir nye muligheter.
- Har en stedsbasert utviklingsstrategi som skal utnytte regionens fortrinn.
- Gudbrandsdal Energi Holding, Eidefoss, Skjåk Energi, Sparebank 1 Gudbrandsdal og Sparebank 1 Lom og Skjåk eier prosjektet, og har en ambisjon om å bidra til grønn omstilling i hele regionen.
- SIVA partneren Skåppå har prosjektledelsen.
- Handler ikke kun om å skape mer energi, mer kjøtt eller tiltrekke flere turister, men om å utnytte kompetansen på for eksempel energifordeling, bærekraftig landbruk og gode kortreiste opplevelser, og å utvikle nye beslektede forretningsområder.
- Alle kommunene i Gudbrandsdalen bidrar aktivt.
- Kommunene er en viktig motor som grønn og innovativ innkjøper og premissgiver. Skal Gudbrandsdalen klare å ta konkurranse- og omdømmefortrinn er vi avhengige av et godt samarbeid mellom kommunene og næringslivet, mener de.

Kilde: krafttak.net

SAMLER DATA: Denne værstasjonen samler data om det meste som berører produksjon av solenergi på Gålå.

SCREEN

-30%

Til 10.07.

SOLSKJERMING GIR DEG:

- BLENDBINGS-SKJERMING
- BEDRE SØVN (MØRKT)
- BEHAGELIG INNETEMP.
- REDUSERT INNSYN

BJØRN OLSEN
Din lokale salgskonsulent

Gratis befaring: 911 50 200
Direktenummer: 454 11 718

Fasade
PRODUKTER

– Dette er bare begynnelsen for satsingen på solenergi

Som én av tre aktører har Gudbrandsdal Energi Fornybar etablert et testsenter for strømproduksjon med solceller på Gålå. Målet er at hyttene i området skal blir mer bærekraftige med egenprodusert strøm. Selv om testperioden på tre år så vidt er i gang, er de allerede sikre på at prosjektet blir et eksempel til etterfølgelse.

Det hele startet med at Gudbrandsdal Energi tok initiativ til et prosjekt kalt **Krafttak for grønn vekst**, som er en felles satsing for aktører som ønsker å bidra til bærekraftige løsninger og videreutvikling i næringslivet i Lillehammer og Gudbrandsdalen.

– Fra å være et internt prosjekt, har det nå vokst seg større. Vi startet opp prosjektet fordi vi som bransje sitter på flere av løsningene på klimautfordringene vi står i, og utfordringene som kommer. Nå har vi fokus på at grønn omstilling av industri og næringsliv må til, slik at varer og tjenester blir produsert og levert på en så bærekraftig og klimavennlig måte som mulig, forteller Per Oluf Solbraa som er konsernsjef i Gudbrandsdal Energi Holding AS.

Distriktsenergi 05.09.2022

7800 fikk strøm på et år

Det er nå et år siden Kjølerberget vindkraftverk åpnet. På det året har det blitt produsert strøm nok til 7800 eneboliger.

HANS MARTIN ØSTERHAUG
977 36 318 hmo@lokal-avisa.no

Kjølerberget/Raskiftet: 8. oktober i fjor åpnet Austri Vind Kjølerberget vindkraftverk, og satte 13 turbiner i drift. Fra oktober 2021 til oktober 2022 har kraftverket produsert 195 gigawattimer. Det vil si et årlig forbruk for cirka 7800 eneboliger, eller at du kan lade Tesla'en din 2.294,118 ganger. For å ta det helt ned, så tilsvarende strømproduksjonen at mobiltelefonen din kan lades over 45 millioner ganger.

Det nesten tre ganger så store vindkraftverket Raskiftet produserte med sine 31 turbiner 356 gigawattimer i samme periode, noe som til sammen vil si at Austri har gitt nok strøm til 22.040 gjennomsnittlige eneboliger siden Kjølerberget vindkraftverk åpnet.

Vindkraft i vinden

Næringsutvikling diskuteres veldig for tiden, spesielt i Trysil, hvor politikerne er opptatte av at vi trenger flere ben å stå på enn det ene reiselivs-benet. Og vindkraft er i vinden.

– Vi ønsker Vi ønsker selvfølgelig å bidra til regionen med flere arbeidsplasser. Det blir nok aldri 100 arbeidsplasser her, men det har blitt betydningsfull bedrift, sier Broen og fortsetter:

– De som jobber her sitter på viktig og unik kunnskap, som er i stadig utvikling. Jeg tror på en tredimensjonert utvikling av menneske, bedrift og samfunn.

Per nå er det 10 faste ansatte i vindparkene, i tillegg til innleid arbeidskraft.

– Vi leier inn tjenester som for eksempel snøbrøyting, renhold og vedlikehold lokalt, forklarer driftsleder i Austri Vind Vegard Moberget.

Han kan også fortelle at det skal

MØLLERE I VINDEN: Driftsleder Vegard Moberget (til venstre) og daglig leder Jan Roger Broen nyter vinden i vindmølleparken. FOTO: HANS MARTIN ØSTERHAUG

lyses ut ytterligere to stillinger på 100 prosent allerede i høst.

– Vi ønsker helst å rekruttere regionalt, så jeg oppfordrer alle flinke tryslinger og engerdøler til å søke, sier Moberget.

To ganger en

Samtidig med at vindkraftverket på Kjølerberget feirer ettårs-jubileum, er det også en måned siden Jan Roger Broen tok over som daglig leder for Austri Vind. Han har latt seg imponere over kraftverkene, forteller han:

– Jeg er imponert over anlegget. Vi drifter hele 44 avanserte turbiner som har en høy grad av automasjon

og digitalisering. Er du teknisk interessert er dette veldig spennende, noe som ofte ikke kommer frem når man snakker om vindkraft.

Jobben hans nå er å sørge for å utnytte vindparkene på best måte.

– Vi har nå gått fra bygging til drifting. Alt skal optimaliseres. Når det er sagt, så skal de som har bygget og i driftsatt dette ha stor honnør for jobben de har gjort. Det er en veldig bra standard på anlegget. Videre er det viktig for oss og ivareta og utvikle gode forhold til anleggenes interessenter som kommuner, naboer, grunneiere og lokalmiljøet.

Han forteller også at det er spen-

nende tider i energiproduksjonsbransjen:

– Det er to viktige ting som skjer nå. Det ene er energikrisa i Europa, og det andre er det grønne skiftet. Vi står foran en langsiktig utfordring, som vil kreve mye av oss alle.

Hva betyr gigawattimer?

Det er ikke lett å skjønne hva som er hva og hva hva er, når det gjelder strømproduksjon og forbruk. Her er et forsøk på å oppklare litt:

Hvis du for eksempel setter på en

panelovn på 1000 watt i en time, har du forbrukt en kilowattime (kWh).

En gigawattime (GWh) er en million kilowattimer. Det vil si forbruket til litt over 40 eneboliger.

En terrawattime (TWh) er en milliard kilowattimer. For å gi et eksempel, så kan det fortelles at Oslo har et forbruk på rundt ni TWh årlig.

Megawatt (MW) er 1000 kilowatt og brukes til å definere effekt eller forbruk av energi. På sommeren ligger effekten i Norge på drøyt 10.000 MW og rundt 20.000 MW om vinteren.

ET BEN TIL?: Trysilfjellet, her sett fra vindmølleparken på Raskiftet, er viktig for Trysil. Vindkraft kan også bli en stor arbeidsplass på sikt. FOTO: HANS MARTIN ØSTERHAUG

OVER SKYENE: Å jobbe med vindkraft kan gi mange fine naturopplevelser, ifølge Jan Roger Broen. Ikke bare utsikt, men blant annet blir elg og rådyr observert daglig av de ansatte. FOTO: GEIR INGE VÆRLIEN

Trysil-Engerdal 13.10.2022

GD 22.09.2022

Vil bygge ut Kåja kraftverk

Hafslund Eco og Gudbrandsdal Energi Holding AS børster støvet av de gamle planene om et kraftverk i Kåja på Vinstra.

VINSTRÅ: Vel en milliard kroner skisseres i utbyggingskostnader. Konsulenter er allerede i gang med å se på planene. Det antydes tre år til konsesjonsbehandling, og deretter en treårs utbyggingsperiode.

Utbyggingen vil gi 144 GWh, som betyr strøm til 7.000 husholdninger.

Gudbrandsdal Energi eier 40 prosent av prosjektet. Hafslund Eco eier 60 prosent. Fallrettighetene i området er det en rekke lokale grunneiere som har. Her blir det nye runder med rettighetshaverne.

I slutten av august fortalte selskapet Hafslund Eco til GD at de planlegger å bruke innpå én milliard kroner på å effektivisere og oppgradere kraftanleggene sine. Planene som ble skissert handlet om mer enn å oppgradere kraftanleggene. Selskapet ønsket å bygge nye. Blant annet Vikafossen/Kåja og Øyangen, som er en del av Vinstravassdraget.

Onsdag innkalte Nord-Fron kommune til en pressebrifing. Her ble det klart at Hafslund Eco og Gudbrandsdal Energi Holding AS vil ta tak i planene om Kåja kraftverk.

Gaute Skjelsvik, direktør for vassdrag og utbygging i Hafslund Eco Vannkraft, sier at de har skrinlagt planene om Vikafossen nord for Vinstra, og at det er Kåja som er det mest aktuelle prosjektet.

Ble skrinlagt i 2014

Det var i desember i 2014 at planen om Kåja Kraftverk skrinlagt. Prosjektet ble 222 millioner kroner dyrere enn forventet. Styrene i Eidsiva Vannkraft og Gudbrandsdal Energi mente dermed det var uansvarlig å bygge ut kraftverket.

«De siste beregningene viser at utbyggingen ville koste rundt en milliard kroner. Dette gir en utbyggingskostnad på over sju kroner for hver kilowattime årsproduksjon,» het det i pressemeldingen fra Eidsiva Energi. – Elva vil fortsette å renne, og prosjektet kan hentes fram igjen hvis verden ser annerledes ut om noen år, uttalte daværende direktør Oddleiv Sæle i Eidsiva Vannkraft.

I desember i fjor ble det kjent at Vikafossen, som ligger nord for Vinstra, var et prosjekt helt i startfasen. Det ble skissert at det ville gå fem-seks år før de kunne starte jobben med et eventuelt anlegg. En utbygging som skulle gi mer kraft enn en utbygging i Kåja, og som inne-

Børster støv av gamle planer

KRAFTVERK: Her vil Hafslund Eco AS og Gudbrandsdal Energi Holding AS se på mulighetene for å bygge ut kraftverk for over en milliard kroner.

bar en seks kilometer lang tunnel fra Eidesand og til Øya gard sør for Vinstra, bygging av dam og mindre vannføring forbi Vinstra. Tunnelen skulle gå inn i fjellet på østsida.

– Kostnadene ble større enn vi hadde forventet. Det var ingen overraskelse. Konsekvensene var også for store. Derfor har vi valgt å legge dette til side, sier Skjelsvik om Vikafoss-planene.

Han skisserer en kostnad på åtte kroner for hver kilowattime årsproduksjon i Kåja-prosjektet nå.

– Men slik vi ser det nå er det likevel lønnsomt å bygge ut.

Skjelsvik viser til at Kåja er

grundig utredet fra tidligere, og at prosjektet fra 2013 er utgangspunktet for jobben de nå setter i gang.

– Vil bidra til lønnsomhet

– Nå vil vi se på lønnsomheten. Det er to store endringer siden sist. Kraftprissituasjonen og ikke minst en endring av skattereglene. Det er mer gunstig med en utbygging av vannkraft nå og det er positivt for prosjektet. Det vil kunne bidra til lønnsomhet, sier han.

Det vises til at energisituasjonen og prissituasjonen er en helt annen. Det trekker i positive retning for en utbygging. Samtidig er det forventet at ut-

byggingen blir kostbar. Kostnadsnivået er betydelig høyere enn ved forrige runde.

Ellen Stokke, konsernkontroller i Gudbrandsdal Energi Holding AS, peker på at dette er et stort økonomisk løft for selskapet.

– Men vi hadde ikke gått inn i dette hvis det ikke hadde vært realistisk. Vi ønsker å være med med en stor andel.

Nøkernt og pent

De tidligere planene for Kåja innebar også en rekke grep for sentrumsutviklingen på Vinstra med blant annet bru over Lågen.

– Prosjektet var dyrt, og det lå

mye inne i planene for sentrumsutvikling. Vi vil se på om det ble tatt litt hardt i. Vi skal se på et nøkernt og pent prosjekt, sier Skjelsvik i dag.

– Hvor lang tid vil dette ta? – Vi håper å korte ned melldingsfasen og at vi kan oppdatere søknaden fra 2013. Det er lov å være optimistisk. Vi tenker at konsesjonsbehandlingen vil ta tre til fire år, og deretter tre år med planlegging og utbygging.

Han mener utredningen med oversikt over kostnader og lønnsomheten i prosjektet og en oppdatert konsesjonssøknad vil være klar til sommeren. Nord-Fron kommune har

hatt et større ønske om en utbygging i Kåja enn av Vikafossen, på grunn av et ønske om at dette også vil bety en utvikling for Vinstra som sentrum.

– Vi er positive

Fungerende ordfører i Nord-Fron, Morten Randen, sier at rammebetingelsene har endret seg siden prosjektet ble skrinlagt og viser til fokuset på strømpris og behovet for fornybar energi.

– Kommunen var positive til prosjektet sist det ble lansert, og vi er positive nå. Det er ikke mindre aktuelt med denne utbyggingen i den situasjonen vi er i, sier han.

BEGGE FOTO: TRULS TELLE

KÅJA-OMRÅDET: Gaute Skjelsvik fra Hafslund Eco, Ellen Stokke fra Gudbrandsdal Energi Holding AS og ordfører i Nord-Fron, Anne Marie Olstad ved Kåja-området som nå ønsker utbyggd.

GAMMEL SKISSE: I de opprinnelige planene for Kåja kraftverk var det lagt opp til at prosjektet også skulle bidra til sentrumsutvikling på Vinstra, blant annet med ny gangbru over Lågen. Nå sier utbyggerne at det den gangen «kanskje ble tatt litt hardt i».

SKISSE: CLEMENS KRAFT

”Kommunen var positive til prosjektet sist det ble lansert, og vi er positive nå. Det er ikke mindre aktuelt med denne utbyggingen i den situasjonen vi er i.

MORTEN RANDEN,
fungerende ordfører i Nord-Fron

GD 19.10.2022

- Kapasiteten er anstrengt

SPRENGT: Et økende strømforbruk gjør at kapasiteten i strømmettet er sprengt flere plasser i Gudbrandsdalen.

FOTO: MARIUS HELGE LARSEN / NTB

Strømforbruket fra hytter i Gudbrandsdalen har økt med over 50 prosent de siste ti årene. Nå varsles det om sprengt kapasitet på strømmettet.

GUDBRANDSDALEN: Tall fra Statistisk sentralbyrå (SSB) viser at i 2010 brukte hyttene i Gudbrandsdalen til sammen 128 gigawattimer med strøm. I 2021 hadde det samla forbruket av strøm fra hyttene økt med 54 prosent til 197 gigawattimer (GWh).

I samme periode økte strømforbruket til husholdningene i dalen med 40 GWh, eller om lag åtte prosent.

Hvis vi utelater Lillehammer fra denne statistikken, så ser vi at mens strømforbruket fra hyttene utgjorde 40 prosent av strømforbruket til husholdningene i 2010, så var hyttenes andel av strømforbruket økt til 55 prosent i 2021.

Bygger ut hele tida

Tor Lillegård er driftsleder for nettet i Vevig, som har ansvaret for strømmettet i Nord-Fron, Sør-Fron, Ringebru og Øyer. Han forteller at hyttebygging og elektrifisering av for eksempel ladeinfrastruktur har merkbar innvirkning på strømforbruket i vårt område.

Dette får konsekvenser.

-Kapasiteten er anstrengt, og vi må bygge ut nettet hele tida. Det er hovedsakelig hyttebygging som er motoren i dette, men også anna elektrifisering blant anna ladestasjoner for biler. Alt dette er effektkrevende og får konsekvenser for kapasiteten på nettet.

- Hvordan finansieres utbygging av strømmettet?

- Det er i hovedsak to måter. Det ene er anleggsbidrag som pålegges den kunden som trenger strømmen og som må betale for framføringen av strøm. Det andre er det generelle forbruksveksten, drift og vedlikehold av hele nettet. Dette finansieres gjennom nettleia til alle de som bruker nettet.

- Kan økt utbygging av nettet gi høyere nettleie til abonnentene?

- For nytt nett som bygges skal dette isolert sett ikke ha noe å si. Det er i prinsippet anleggsbidrag som skal finansiere framføringen av strømmen, og dette er strengt regulert. Det generelle forbruket og forbruksøkningen på nettet, er det nettleia som finansierer. Utbygging av mer nett gir mer drift og vedlikeholdskostnader totalt sett, men dette skal da fordeles på flere kunder via nettleia, forteller Lillegård.

Mer strøm enn fastboende

De siste ti årene er det bygd nærmere 2 500 hytter i de fire kommunene Vevig har ansvaret for å drifte strømmettet. Strømforbruket fra fritidsboliger i disse fire kommunene har økt med nærmere 45 GWh i samme periode.

Øyer og Ringebru utmerker seg i oversikten fra SSB med klart størst strømforbruk fra hyttene. Det er i disse to kommunene det har blitt bygd flest hytter i Gudbrandsdalen de siste ti årene. Det er også her strømforbruket fra hytter har økt aller mest. Veksten i Øyer er på nesten 20 GWh, som innebærer en vekst på over 60 prosent siden 2010.

I Lesja, Ringebru og Øyer er summen av strømforbruket fra hyttene nå større enn den strømmen som går med til de fastboende.

I Øyer er det i dag 3 600 hytter, og de siste ti årene har det blitt bygd over 1200 nye fritidsboliger. I 2010 brukte øyværingene omtrent fem GWh strøm mer enn hyttefolket. I 2021 var tallene snudd på hodet. Da brukte hyttefolket over ti GWh strøm mer enn lokalbefolkningen.

Må vente på strøm

Driftsleder Lillegård i Vevig forteller at ett av områdene som de nå har anstrengt kapasitet når det gjelder strømforsyning, er nettopp Hafjell.

- Det har vært en voldsom utbygging av fritidsboliger, næring og ladeinfrastruktur i Hafjell de siste årene. I Øyer er det derfor flere utbyggere nå

PRESSER KAPASITETEN: Utbyggingen av hytter presser kapasiteten på strømmettet i dalen.

FOTO: KARI UTGAARD

venter på å få strøm. For at vi skal i vareta forsyningsikkerhet til våre eksisterende kunder, så må vi bygge ny kapasitet.

- Hva betyr det?

- At vi ikke har kapasitet på nettet til å knytte til oss nye strømbbrukere før det bygges nytt nett med mer kapasitet. Det må det blant anna bygges flere trafostasjoner. Vevig er i gang med å utrede og planlegge ny trafostasjon i Hafjell-området.

- Hva koster det?

- Det er vanskelig å si. Vi bygde nylig en ny trafostasjon på Fåvang som kom i drift i sommer. Den har en kapasitet på 20 megawatt, og kosta rundt 60 millioner kroner.

- I kommunedelplan Øyer Sør foreslås det nå 3 800 nye enheter med fritidsbebyggelse i Hafjell-området. Er kommunen klar over at det ikke er strømkapasitet til disse?

- Vi har prata med hverandre om kapasiteten framover. Vevig har hatt dialog med kommunen før kommunedelplanen ble lagt ut på høring, så kommunen er klar over utfordringene, sier Lillegård.

Er sårbart

Lillegård innrømmer at det trolig ikke har vært nok kommunikasjon mellom kommunen og nettselskapene tidligere om kapasiteten i forbindelse med utbyggingsplaner.

Han understreker at det nå er

større fokus på å snakke sammen.

- Vi har nå fått øynene opp for at vi må prata sammen både kommune og nettselskap. Nett-kapasitet og strømtillførsel har ikke vært et stort problem før, men de siste årene har det vært en så stor utbygging av hytter at kapasiteten flere plasser er sprengt. Nå ser vi at dette kan bety problemer, og at vi må prate mer sammen, sier Lillegård.

Kommunedirektør i Øyer, Åsmund Sandvik, bekrefter at kommunen er kjent med problemstillingene.

- Vi har hatt møter med Vevig om strømkapasitet og hyttebygging, så dette er velkjent tematikk, sier Sandvik.

Han sier at det er en generell

utfordring med kapasiteten på både strøm, vann og avløp i hyttekommunen.

- Slik som for eksempel i Hafjell må det jo bygges nett og rør for å ta unna forbruket på toppene. Dette gjelder ikke bare strøm, men også på vann og avløp. Dette blir nok en større og større utfordring framover, sier Sandvik.

- Er kommunen klar over at det ikke er strømkapasitet til de 3 800 nye fritidsboligene dere foreslår i kommunedelplan Øyer Sør?

- Ja, det er vi. Det er viktig å presisere at kommunen ikke bygger noen av disse fritidsboligene. Det er markedet som styrer utbyggingstakt og hva som bygges. Kapasitet må løses

etter hvert gjennom reguleringsplaner og utbyggingsavtaler som ligger til grunn. Det er ikke sikkert at alle disse fritidsenhetene som ligger i planen skal bygges.

- Men planene dere vedtar i kommunen får vel konsekvenser for framtidig kapasitet?

- Det er riktig, med planer om flere hytter tilrettelegger vi i kommunen blant anna for et større strømforbruk. Dette har konsekvenser og det er en sårbarhet i dette som har blitt mer aktualisert det siste året med den situasjon vi nå står i.

- Har dere tenkt for lite på dette før?

- Jeg skal ikke mene så mye om det, det som er gjort er gjort.

KOMMUNEDIREKTØR: Åsmund Sandvik i Øyer kommune.

FOTO: KARI UTGAARD

DRIFTSLEDER: Tor Lillegård, driftsleder i Vevig.

FOTO: NILS ORMVOLD

Gudbrandsdal Energi bygger solcelleanlegg på eget tak:

- Skyldes ikke bare strømprisen

VINSTRÅ: Konsernsjef Per Oluf Solbraa (t.h.), driftsleder i Vedvig, Tor Lillegård og driftsleder for bygg, Frank Jensvoll foran GE-bygget på Vinstra.

Gudbrandsdal Energi hadde selv en strømregning på over 80.000 kroner på GE-huset i september.

AV KRISTIN VESKJE
kristin.veskje@gd.no
Mobil: 481 22 342

VINSTRÅ: - Det er ikke strømprisene alene som er årsaken. Vi mener vi bør gå foran som et godt eksempel når det gjelder bærekraft. Vi skal gjøre vårt for å redusere klimaavtrykket, derfor gjør vi dette, sier konsernsjef i Gudbrandsdal Energi, Per Oluf Solbraa.

Energiselskapet investerer nå nærmere en million kroner i et solcelleanlegg på eget tak på Vinstra. Arbeidet er allerede i gang. Planen er å tjene inn igjen investeringene i løpet av ti år.

Øyer var starten

Gudbrandsdal Energi restaurerte eiendommen de har i Øyer i 2018. Dette var det første bygget de utstyrt med solcelleanlegg. Det var starten.

- Vi mener dette er riktig av oss som produsent og distributør av fornybar kraft. På Vinstra har vi et stort tak, og den flata

bør utnytte solkraft, sier Solbraa.

I Øyer produserer solcelleanlegget på 18.000 kWh i året. På Vinstra skal det produseres 63.000 kWh.

- Dette vil dekke en del av vårt eget strømforbruk, et forbruk som er stort, sier han og viser til at strømforbruket på GE-huset på Vinstra er på 500.000 kWh i året.

Det er Gudbrandsdal Energi Produksjon AS som eier bygget og som leier ut til de andre selskapene i konsernet. Driftsleder for bygg, Frank Jensvoll, sier at de er opptatt av tiltak som drifter bygget best mulig og som gir best mulig vilkår for de som leier.

- Vi er storforbrukere av strøm. Høye strømpriser betyr høye kostnader. Målet er å redusere strømforbruket, men samtidig får vi produsert fornybar energi med dette anlegget. Men anleggene må ha lønnsomhet.

- Vil være høyere

Solbraa viser til at alt tyder på at strømprisen vil være høyere enn det folk har vært vant til de siste 30 årene i tiden som kommer.

- Vi må vennest oss til en

I GANG: Frank Jensvoll er driftsleder for GE-byggene og inviterer opp på taket for å vise at arbeidet med solcelleanlegget er i gang.

FOTO: KRISTIN VESKJE

høyere kraftpris. Det betyr at folk i større grad må gjøre tiltak selv. Vi må tenke på å spare strøm. Vi har i mange år sløst med en verdifull ressurs. Samtidig ser flere på mulighetene for å produsere strøm selv. Flere og flere kommer til å satse på solcelleanlegg, tror Solbraa.

Gudbrandsdal Energi kjøper sitt anlegg fra Solenergi Norge.

- Etterspørselen har økt kraftig og det er leveringsutfordringer. Det er køer av folk som vil kjøpe anlegg. Derfor er vi litt forsinket i forhold til opprinnelig plan, sier Solbraa.

- Vi har veldig stor pågang. Vi har firedoblet salget fra i fjor, sier Ole-Martin Håtteit-H er daglig leder i Solenergi Norge. De satser på markedet i Innlandet, Viken og Trøndelag, i hovedsak til næringsliv

og landbruk, og har levert 150 anlegg så langt i år. I tillegg leverer de utstyr til andre firma. Omsetningen fjor var på ti millioner kroner. I år omsetter de for 40 millioner. Og de forventer enda større pågang i tiden som kommer.

Flere solcelleparker

Tidligere i år ble det kjent at Gudbrandsdal Energi-konsernet planlegger en solcellepark

på inntil 92 dekar på Kile i Sør-Fron. Til en prislapp på 50 millioner kroner.

Konsesjonssøknaden er nå sendt NVE. De forventer rask saksbehandling, men tror det vil gå noen måneder. Så blir det en høringsrunde.

- Det er godkjent bare ett slikt anlegg i Norge til nå, så vi er tidlig ute. Dette er et pilotprosjekt for oss. Det kommer flere. Vi trenger å bygge ut mye mer for å

dekke etterspørselen framover og for å unngå altfor høye priser, sier Solbraa.

De har et håp om godkjenning på vårparten. Målet er å bygge ut anlegget i løpet av neste år.

350 boliger

Solcelleparken skal produsere sju millioner kilowattimer. Noe som tilsvarer strøm til 350 boliger.

De er allerede i gang med å se

på flere områder for utbygging av solcelleparker. Hvor vil han ikke si foreløpig, men de er på utkikk og er i dialog med grunneiere. På Kile er grunneieravtalene gjort.

- Vi skal produsere og distribuere fornybar energi. Da er denne satsingen viktig. Vi ser på områder der det er minst mulig arealkonflikt og der det ikke medfører for store nettinvesteringer, sier Solbraa.

Utstyr frå Noreg skal hjelpe Ukraina med straumforsyninga

Lastebilar, kablar, verktøy og aggregat: Utstyr frå norske nettselskap skal no hjelpe ukrainarane med å få straumen tilbake.

Den vesle lastebilen med heisekran og anna verktøy er ein av to bilar nettselskapet Vevig i Gudbrandsdalen sender til Ukraina. Frå venstre Anstein Brustuen, Johannes Bergum, Ove Varpestuen og Arild Romfog. FOTO: JONAS ODEN ULSET / NRK

– Denne lastebilen har vore i arbeid hos oss i mange år. No har vi ikkje bruk for han lenger, men han kan heilt sikkert gjere nytte for seg i Ukraina, seier Johannes Bergum.

Han er dagleg leiar i Vevig, nettselskapet til Gudbrandsdal Energi.

– Kjem til nytte

Ukrainske nettselskap har sendt ei lang liste over utstyr dei har bruk for i arbeidet med å reparere straumforsyninga etter omfattande åtak. Den inneheld alt frå kraftmaster og høgspenstkablar til motorsager og sveiseapparat. Og dei treng kjøretøy, som ein 2009-modell Iveco frå Gudbrandsdalen.

Johannes Bergum og arbeidskameratane i Gudbrandsdalen er glade for å sende av garde to små lastebilar og verktøy til ukrainske kollegaer. FOTO: JONAS ODEN ULSET / NRK

– Bak på planet her er det ein liten heisekran så dei kan frakte med seg stolpar og diverse utstyr. Og inni er det verktøy og plass til tre mann, så det kjem heilt sikkert til nytte, seier Johannes Bergum i nettselskapet Vevig i Øyer.

[Kjartan Rørslett](#)
Journalist

[Jonas Oden Ulset](#)
Journalist

Vi rapporterer
frå Øyer og Oslo

Publisert
i dag kl. 13:23

HER ER TOMTA: Den aktuelle tomte for fabrikk som skal skal produsere grønn bio-metanol i Øyer, er der Gausdal Bruvoll tidligere hadde tilhold, bed Tingberg, men på vestsida av Gudbrandsdalslågen.

FOTO: TRULS TELLE

Ett skritt nærmere ny fabrikk om skal produsere miljøvennlig drivstoff: Har skaffet 10 mill. kr

Tirsdag ettermiddag ble det kjent at det nye selskapet Glocal Green AS har skaffet investorer som gjennom aksjer vil spytte inn 10 mill. kroner til etableringen av en splitter ny fabrikk i Øyer, som skal lage miljøvennlig, grønt drivstoff.

AV PER IVAR HENRIKSBO
pjh@gd.no
Mobil: 975 86 294

ØYER: Emisjonen innebærer at initiativtakerne nå kan gå i gang med forprosjektet til det de satser på skal bli et nytt industrieventyr i skogfylket Innlandet. Lokal kontakt er Trond Ivar Kalstad i Gausdal, som tidligere var sjef på Gausdal Bruk AS. Han er dessuten styremedlem i morselskapet og daglig leder i datterselskapet, Glocal Green Innlandet AS.

Bak står investorer fra Sunnmøre og ifølge en pressemelding sendt ut 13. desember, nå også selskapene Kindlistuen & Dahl AS, Seielstad Holding AS, Varde Investeringslag AS, regionale skogeiere og andre større og mindre investorer.

Fra avfall til drivstoff

Planen er å lage flytende metanol av biologiske restprodukter som grot (hogstavfall, red. anm.) og andre biprodukter fra skogsdrifta. Men også bruke avfall fra landbruket, samt slam og andre rester fra blant annet oppdrettsnæringa. Ideen er å lage et produkt som gradvis kan erstatte fossilt drivstoff som bensin, diesel, kull, naturgass osv.

Glocal Green AS mener at markedet for metanol som erstatning for fossilt drivstoff vokser, og at etterspørselen kommer til å øke.

I tillegg til millioner av kroner i emisjon opplyser selskapet at

det kommer økonomisk tilskudd fra Innovasjon Norge.

I pressemeldingen heter det at emisjonen på 10 mill. kroner utløser mer fart på framdrifta, og at Sintef er og fortsatt blir en viktig bidragsyter i planleggingen av selve produksjonsanlegget.

– Marked i vekst

Årsaken til at initiativtakerne hele tida har sett til Innlandet for etablering av pilotfabrikken, er de store skogområdene og skogsdrifta i fylket. Øyers nærhet til ikke minst E6 og jernbane telte også med.

I pressemeldingen framholder daglig leder i Glocal Green

AS, Dag Nikolai Ryste, at etterspørselen etter alternative såkalt klimanøytrale energikilder er sterkt økende internasjonalt, og at dette mer og mer er et krav.

«Glocal Green har definert den komplette verdikjede og samlet et stort antall samarbeidende partnere med interesse for at dette skal lykkes. Fellesnevneren er konseptets fantastiske effektivitet som bindeledd mellom energifangst og -anvendelse. Minst mulig energi inn pr. energimengde ut. Dette er essensielt i en verden med et voksende energiunderskudd», står det i pressemeldingen.

Gudbrandsdal Energi Holding AS

2640 Vinstra

61 29 46 10

post@geholding.no

www.geholding.no

[Facebook](#)

Vevig AS

2640 Vinstra

61 29 46 00

post@vevig.no

www.vevig.no

[Facebook](#)

